

**UCHWAŁA NR 283
RADY GMINY ZGORZELEC**

z dnia 17 lutego 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata
2019-2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.).

Rada Gminy Zgorzelec uchwala:

§ 1.

Przyjmuje się Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Zgorzelec za lata 2019-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

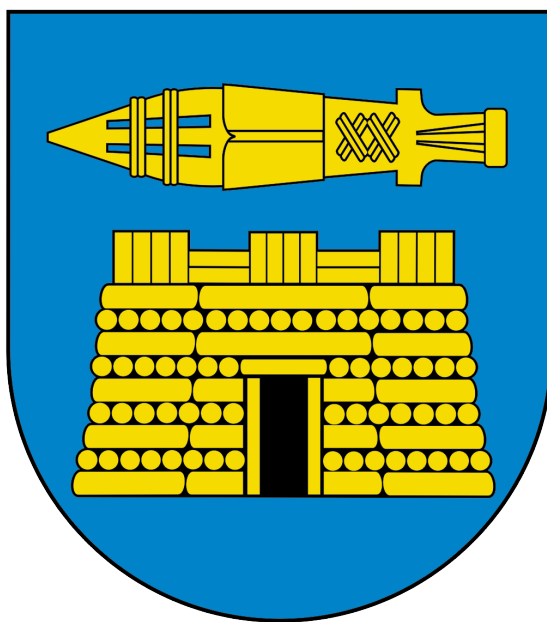
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zgorzelec.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały nr 283/22 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 17 lutego 2022 r.

GMINA ZGORZELEC

Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2019-2020

Poznań, 2021

Wykonawca:

**BBF Sp. z o.o.
ul. Dąbrowskiego 461
60-451 Poznań**

Opracowali:
dr Kurzawa Jacek
mgr inż. Bielerzewska Krzysztofa

Spis treści

1	Wstęp.....	9
1.1	Podstawa prawna i przedmiot opracowania.....	9
1.2	Cel i zakres opracowania	9
1.3	Materiały wykorzystane do opracowania oraz wykaz skrótów.....	10
2	Ocena realizacji przyjętych w Programie ochrony środowiska celów, kierunków działań i zadań w latach 2019-2020	11
2.1	Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	12
2.2	Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem	22
2.3	Obszar interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne	26
2.4	Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami	28
2.5	Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.....	32
2.6	Obszar interwencji: Gleby.....	35
2.7	Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	40
2.7.1	Ilość odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy.....	43
2.7.2	Struktura zebranych i odebranych odpadów komunalnych.....	43
2.7.3	Odbiór odpadów komunalnych.....	44
2.7.4	Zagospodarowanie odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy lub dowożonych do Gminy Zgorzelec - rekomendacje analiz gospodarki odpadami.....	46
2.8	Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze	48
2.9	Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.....	51
2.10	Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna.....	54
3	Plan operacyjny.....	58
3.1	Priorytety ekologiczne	58
3.2	Przyjęty do realizacji plan operacyjny na lata 2019 - 2020.....	59
3.2.1	Plan operacyjny w kierunku interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	59
3.2.2	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Zagrożenie hałasem	61
3.2.3	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne.....	62
3.2.4	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Gospodarowanie wodami	64
3.2.5	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Gospodarka wodno -ściekowa	65
3.2.6	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Gleby.....	66
3.2.7	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	67
3.2.8	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Zasoby przyrodnicze.....	69
3.2.9	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami...	70
3.2.10	Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Edukacja ekologiczna	70
4	Monitoring wdrażania planu.....	71
4.1	Analiza wskaźników oceny realizacji programu	71
5	Rekomendacje dotyczące aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec.....	77
6	Podsumowanie.....	81

Spis tabel

Tab. 2-1 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	12
Tab. 2-2 Wykaz zmodernizowanych i wyremontowanych istniejących dróg gminnych (do 1 km) wraz z kosztami	16
Tab. 2-3 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem	22
Tab. 2-4 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne.....	26
Tab. 2-5 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami	28
Tab. 2-6 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	32
Tab. 2-7 Wskaźniki efektywności programu – zaopatrzenie w wodę (wg GUS 2021, stan na dzień 08.11.2021 r.).....	33
Tab. 2-8 Wskaźniki efektywności programu – odprowadzenie ścieków (wg GUS 2021, stan na dzień 08.11.2021 r.).....	33
Tab. 2-9 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Gleby	35
Tab. 2-10 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	40
Tab. 2-11 Łączna ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy w latach 2019-2020 wg danych pochodzących z analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2019 r. i 2020 r.	43
Tab. 2-12 Ilości odebranych i przekazanych do RIPOK w Lubaniu poszczególnych odpadów komunalnych z terenu Gminy Zgorzelec w 2019- 2020 r. – na podstawie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2019 r. i za 2020 r.	43
Tab. 2-13 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze.....	48
Tab. 2-14 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.....	51
Tab. 2-15 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Edukacja ekologiczna	54
Tab. 3-1 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	59
Tab. 3-2 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Zagrożenie hałasem	61
Tab. 3-3 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne.....	63
Tab. 3-4 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami	64
Tab. 3-5 Zadania własne zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	65
Tab. 3-6 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Gleby	66

Tab. 3-7 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	67
Tab. 3-8 Zadania własne zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze.....	69
Tab. 3-9 Zadania monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.....	70
Tab. 3-10 Zadania własne zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Edukacja ekologiczna	70
Tab. 4-1 Lista mierników realizacji w zakresie ochrony i utrzymania obowiązujących standardów powietrza na terenie Gminy Zgorzelec wg GUS 2021.	71
Tab. 4-2. Lista mierników realizacji w zakresie zagrożenia hałasem.....	72
Tab. 4-3. Lista mierników realizacji w zakresie promieniowania elektromagnetycznego.....	72
Tab. 4-4. Lista mierników realizacji w zakresie gospodarowania wodami	73
Tab. 4-5. Lista mierników realizacji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej ...	73
Tab. 4-6. Lista mierników realizacji w zakresie zasobów geologicznych	73
Tab. 4-7. Lista mierników realizacji w zakresie gleby.....	74
Tab. 4-8. Lista mierników realizacji w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów.....	74
Tab. 4-9 Lista mierników realizacji w zakresie zasobów przyrodniczych.....	74
Tab. 4-10. Lista mierników realizacji w zakresie zagrożenia poważnymi awariami	74

1 Wstęp

Raport stanowi ocenę realizacji celów i zadań przyjętych w latach 2019-2020, wynikających z realizacji „Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021-2024”. Ponadto dokument uwzględnia realny koszt wdrażania ww. Programu. Procedury kontroli realizacji Programu ochrony środowiska opierają się przede wszystkim na ciągłym procesie monitorowania jego stanu w celu podnoszenia jakości i efektywności zaplanowanych działań.

Wnioski i rekomendacje przedstawione w raporcie za lata 2019 i 2020 powinny stanowić niezbędny materiał wejściowy do ewaluacji Programu ochrony środowiska.

Jako bezsporne należy traktować stwierdzenie, iż bardziej dogłębna wiedza o stanie środowiska i jego kierunkach zmian, tym sprawniejszy system budowania działań kontrolnych, a w konsekwencji naprawczych. Należy jednak pamiętać, żeby zachować równowagę biologiczną środowiska w kontekście zasady zrównoważonego rozwoju. Koniecznym jest, aby w jej czynne działania ochronne włączyć nie tylko różne instytucje rządowe oraz samorządowe zajmujące się zawodowo ochroną środowiska, ale przede wszystkim społeczeństwo oraz organizacje ekologiczne.

1.1 Podstawa prawna i przedmiot opracowania

Obowiązek sporządzania Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska wynika wprost z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tj. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.), w której to ustawie w art. 18 ust. 2 jest mowa, iż „z wykonaniem programów organ wykonawczy (...) gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia odpowiednio (...) radzie gminy”.

Podstawą opracowania „Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2019–2020” jest umowa nr 146/IX/NP/21 zawarta w dniu 22 września 2021 r. pomiędzy Gminą Zgorzelec, a BBF Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego 461.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Raport z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2019–2020”. Raportowany Program ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec przyjęty został uchwałą Nr 280/17 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 6 listopada 2017 r., w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2017-2020 z perspektywą do na lata 2021-2024.

1.2 Cel i zakres opracowania

Nadrzędnym celem Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec za lata 2019-2020 jest element monitoringu stanu środowiska, przyjętego przez władze samorządu harmonogramu wdrażania Programu, w którym

poddaje się ocenie realizację listy przedsięwzięć ekologicznych i jednocześnie pozwala zaobserwować efektywność funkcjonowania systemu ochrony środowiska na terenie gminy. Dokument powinien wyraźnie określać zrealizowane cele i priorytety ekologiczne, a także rodzaj i harmonogram działań proekologicznych przyjętych w programie ochrony środowiska. Raport stanowi niezbędny materiał do ewaluacji obowiązującego Programu ochrony środowiska.

Raport stanowi wypełnienie wymogów prawnych, jakie wynikają z obowiązującego prawa oraz dokumentów strategicznych wyższego szczebla (powiatowego, wojewódzkiego i krajowego).

Dodatkowo, opracowanie rozlicza samorząd z wydanych środków na realizację zadań związanych z ochroną środowiska oraz znacząco oddziaływujących na środowisko, w tym mechanizmów prawno-ekonomicznych oraz źródeł finansowania.

Niniejszy Raport obejmujący lata 2019-2020 jest dokumentem na podstawie, którego można będzie przygotować aktualizację Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec. Dokument ten jest zbiorem rzeczywistych kierunków zmian, jakie miały miejsce w latach 2019-2020. Wyznacza nowe potencjalne obszary działań ochronnych.

1.3 Materiały wykorzystane do opracowania oraz wykaz skrótów

Raport powstał w oparciu o dane statystyczne jak i informacje o stanie środowiska oraz inne informacje o stanie Gminy Zgorzelec, jakimi dysponują organy ochrony środowiska, instytucje zajmujące się monitoringiem stanu środowiska oraz samorząd.

Dane zawarte w niniejszym Raporcie pochodzą między innymi z:

- materiałów przekazanych przez poszczególne wydziały Urzędu Gminy Zgorzelec;
- danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny;
- danych i informacji pochodzących z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu – Delegatura w Jeleniej Górze.

Podstawowym źródłem danych statystycznych, niezbędnym do obliczenia wskaźników środowiskowych służących monitorowaniu realizacji celów i zadań Programu był Główny Urząd Statystyczny. W Raporcie wykorzystano dane GUS za lata 2019-2020 dzięki czemu możliwe było zdiagnozowanie zmian, jakie zachodziły w okresie sprawozdawczym w zakresie poszczególnych komponentów.

Jako uzupełniające były traktowane dane pozyskane bezpośrednio od podmiotów gospodarczych, organów ochrony środowiska, instytucji monitorujących stan środowiska, czy też od poszczególnych wydziałów Urzędu Gminy.

Objaśnienie skrótów stosowanych w dokumencie:

GUS – Główny Urząd Statystyczny, 2021

KPOP- Krajowy Program Ochrony Powietrza

KPPSP – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej

MPZP – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

POŚ – Program ochrony środowiska

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu
RIPOK – Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu

2 Ocena realizacji przyjętych w Programie ochrony środowiska celów, kierunków działań i zadań w latach 2019-2020

W Programie ochrony środowiska Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021–2024 w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2021 poz. 1973 z późn. zm.) nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska. Ponadto założenia koncepcyjne „Programu (...)” oparto na metodyce zaproponowanej w „Wytocznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z 2015 roku (dalej „Wytoczne”). Obowiązujące „Wytoczne” zmieniają dotychczasowy sposób prezentacji wyznaczonych celów i kierunków a także strukturę „Programu (...)”. W związku z tym, w „Programie (...)” wyróżniono i przeanalizowano dziesięć kierunków interwencji, tj.:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. zagrożenia hałasem,
3. promieniowanie elektromagnetyczne,
4. gospodarowanie wodami,
5. gospodarka wodno-ściekowa,
6. gleby,
7. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
8. zasoby przyrodnicze,
9. zagrożenia poważnymi awariami,
10. edukacja ekologiczna.

Zadania realizowane w latach 2019-2020 zostały rozliczone zgodnie z zapisami Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

2.1 Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

W Programie ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, w zakresie obszaru interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza” do realizacji wyznaczono 6 zadań, których stopień realizacji przedstawiono w poniższych podrozdziałach.

Tab. 2-1 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Cel średniookresowy	Cel krótkookresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
1	Osiągnięcie i utrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza na terenie Gminy Zgorzelec	Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Zgorzelec	Modernizacja i remont istniejących dróg gminnych (do 1 km)	Efekt	Zadanie realizowane w zakresie wykonywania prac polegających na kompleksowej wymianie uszkodzonych odcinków dróg publicznych gminnych i dróg wewnętrznych (wymiana podbudowy z tłucznia i kamienia oraz uzupełnianie ich nową masą - asfaltem) Realizowane prace przyczyniają się do ograniczenia wzrostu emisji spalin do powietrza, a także innych gazów i pyłów wprowadzanych do atmosfery. Działania te są również korzystne dla klimatu lokalnego
				Wskaźnik/ stopień realizacji	Długość (km) wyremontowanych i zmodernizowanych dróg: b.d.
2			Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych	Efekt	Zadanie realizowane w zakresie: - budowy chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 351 w km 23+625 do km 24+700 w miejscowości Jędrzychowice - budowy chodnika na działce nr 421/2 w m. Radomierzyce w ramach zadania pn. „Przygoda z Nysą” polegającego na dalszym rozwoju bazy turystyczno-rekreacyjnej na terenie gminy: - wykonanie kolejnych odcinków ścieżki rowerowej na odc. Łagów – Pokrzywnik - w ramach Witka-Smęda odnowienie istniejącego i nowe oznakowanie szlaku i ścieżki rowerowej (zadanie przewidziane do realizacji w 2021 r.)

Lp.	Cel średniookresowy	Cel krótkookresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
				Wskaźnik/stopień realizacji	Długość (km) wybudowanych tras pieszo - rowerowych: 3,28
3			Budowa instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej (mikroinstalacje)	Efekt	Zadanie realizowane Samorząd gminny przeznaczył środki finansowe na dofinansowanie zakupu i montażu kolektorów słonecznych dla mieszkańców. Na budynkach użyteczności publicznej w Gozdaninie (2019) wybudowano na budynku świetlicy wiejskiej instalację fotowoltaiczną składającą się z 40 szt. paneli polikrystalicznych o mocy 270 Wp natomiast w Tylicach (2020) na budynku świetlicy wiejskiej wybudowano instalację fotowoltaiczną składającą się z 30 szt. paneli polikrystalicznych o mocy 285 Wp Efektem jest m. in. ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery.
				Wskaźnik/stopień realizacji	Ilość (szt.) wybudowanych instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej (mikroinstalacje): 2 instalacje (łącznie 70 paneli fotowoltaicznych)
4			Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	Efekt	Zadanie realizowane Prowadzono kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach. Efektem jest m. in. zapobieganie i ograniczanie emisji zanieczyszczeń do atmosfery
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba przeprowadzonych czynności kontrolnych: 2019 rok Kontrole spalania odpadów w urządzeniach grzewczych -1 Kontrole spalania odpadów na otwartych przestrzeniach -2 2020 rok Kontrole spalania odpadów na otwartych przestrzeniach -1 Pisma informujące z zakazie palenia odpadów -3
5			Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Efekt	Zadanie realizowane w zakresie indywidualnych gospodarstw. Mieszkańcy podejmowali działania zmierzające do zwiększenia efektywności energetycznej budynków. Efektem jest zmniejszania zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej obiektów i w konsekwencji ograniczanie zanieczyszczeń do

Lp.	Cel średniookresowy	Cel krótkookresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
6					powietrza. Budynki mieszkalne będące własnością gminy nie podlegały w okresie sprawozdawczym termomodernizacji
				Wskaźnik/stopień realizacji	Ilość budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji będących własnością gminy: 0
			Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych	Efekt	Zadanie realizowane przez prywatnych właścicieli budynków Samorząd nie realizował zadań związanych z niską emisją. Zadanie realizowane było przez prywatnych właścicieli budynków mieszkalnych. Efektem jest m. in. ograniczenie emisji CO ₂ do atmosfery.
				Wskaźnik/stopień realizacji	Ilość zmodernizowanych kotłowni domowych prywatnych właścicieli budynków mieszkalnych: b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt w kierunku interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

W latach 2019-2020 wskazane w POŚ 2017-2020 cele wyznaczone w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza były realizowane zarówno przez samorząd, inne jednostki administracji publicznej, podmioty gospodarcze jak i osoby fizyczne. Niemniej jednak podjęte prace na rzecz ochrony klimatu i jakości powietrza są nadal niewystarczające i wskazana jest ich kontynuacja.

W ramach realizacji polepszenia standardu jakości dróg publicznych w okresie sprawozdawczym samorząd m. in. przekazał dotacje (200 000 zł) dla Województwa Dolnośląskiego na dofinansowanie zadania pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 351 w km 23+625 do km 24+700 w miejscowości Jędrzychowice w formule zaprojektuj i wybuduj”. Z kolei inwestycję pn. „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 352 w Ręczynie polegająca na wykonaniu ciągu pieszko-rowerowego” z uwagi na złożoność procedury w zakresie uzyskania wszystkich niezbędnych uzgodnień i planów, przesunięto do realizacji na 2021 r.

W przypadku dróg powiatowych w roku 2019 samorząd przekazał dotację na zadanie inwestycyjne pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 2397D relacji Zgorzelec – Jerzmanki na odcinku 1 000,00 mb od km 1+050,00 do km 2+050,00 wraz z wykonaniem odwodnienia w ramach Funduszu Dróg Samorządowych”. Zadanie to zostało zrealizowane w całości. Gmina Zgorzelec zgodnie z zawartą umową z powiatem zgorzeleckim przekazała dla powiatu całą kwotę dotacji wynikającą z realizacji robót objętych dofinansowaniem w ramach Funduszu Dróg Samorządowych tzn. 522 910 zł. W 2020 r. samorząd podejmował działania związane m.in. z zakupem usług remontowych w tym m. in. dot. wymiany i modernizacji przystanków autobusowych przy drogach powiatowych.

W okresie sprawozdawczym podejmowano także działania mające na celu podniesienie standardu jakości dróg gminnych. Inwestycje obejmowały m.in. zadania polegające na kompleksowej przebudowie dróg gminnych w tym wykonanie odwodnienia i nowych systemów odprowadzenia wód deszczowych wzdłuż dróg. Ponadto w 2019 r. miała miejsce modernizacja drogi gminnej publicznej nr 109153D (ul. Dolna) w miejscowości Łagów, utwardzono drogę gminną publiczną nr 109148D w Kunowie na obszarze działki nr 149, dokonano modernizacji dróg dojazdowych oraz wykonano miejsca postojowe na terenie osiedla w Żarskiej Wsi znajdujących się na dz. nr 545/29. Dodatkowo przewidziano również środki pieniężne na utwardzenie drogi wewnętrznej na dz. nr 327 w Łagowie oraz na wykonanie dokumentacji projektowej na realizację zadania pn. "Przebudowa drogi wewnętrznej na dz. nr 152/9 w Spytkowie".

Z kolei w 2020 r. samorząd realizował działania związane z pracami projektowymi nad przebudową mostu w Łagowie na ul. Dębowej (prace projektowe) a także budową chodnika na działce nr 421/2 w miejscowości Radomierzyce. W 2020 r. z budżetu gminy ponad 345 tys. zł przeznaczono na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Żarskiej Wsi” w granicach dz. nr 427 i 428. W ramach prac wybudowano nową drogę asfaltową w miejsce drogi gruntowej. Dzięki pomocy finansowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego powstała droga o pełnej konstrukcji z podbudową i warstwą jezdnią asfaltową o długości 650 mb. Wysokość udzielonej dotacji to 136 500 zł.

W III kwartale 2020 roku rozpoczęto również prace projektowe dotyczące budowy nowych punktów oświetlenia drogowego w miejscowościach Jerzmanki oraz Osiek Łużycki - zamierzenie będzie obejmować odcinek ok. 1 km. Oba zadania są realizowane w formule „zaprojektuj i wybuduj”, a ich zakończenie przewiduje się na II kwartał 2021 r. Koszt przedmiotowych inwestycji wynosi łącznie 145 tys. zł. Na bieżąco wykonywano również prace mające na celu bieżące utrzymanie infrastruktury drogowej w tym naprawę ubytków w drogach gminnych na które wydatkowano łącznie ponad 320 tys. zł oraz roboty remontowe oświetlenia drogowego na które przeznaczono ponad 90 tys. zł. Przebudowano drogę publiczną w Jerzmankach na wysokości budynków 100-104, w granicach dz. nr 188 i 119 na łącznej długości około 200 mb.

W okresie sprawozdawczym podejmowano również działania związane z utrzymaniem dróg gminnych. W realizacji zadań ww. szczególny nacisk położono na remonty cząstkowe dróg. Kontynuowane były prace polegające na kompleksowej wymianie uszkodzonych odcinków, wymianie podbudowy z tłucznia i kamienia oraz uzupełnianiu ich nową masą (asfaltem). W ramach wydatków bieżących największą pozycję stanowią wydatki dotyczące remontów dróg wewnętrznych, które w 2019 r. wykonano na łączną kwotę 401 815,92 zł. Ponadto realizowane były również prace związane m.in. z zimowym utrzymaniem, oznakowania dróg i ulic, remontem obiektów mostowych i przepustów, konserwacją rowów przydrożnych, wycinką drzew i krzewów w pasie drogowym, sprzątaniem wiat przystankowych, montażem i demontażem siatek przeciwsłonecznych, itd.

W ramach działań związanych z podnoszeniem standardu jakości użytkowanych dróg gminnych w poniższej tabeli wyszczególniono drogi o długości do 1 km podlegające w latach 2019-2020 modernizacji i/lub remontowi.

Tab. 2-2 Wykaz zmodernizowanych i wyremontowanych istniejących dróg gminnych (do 1 km) wraz z kosztami

Droga	Zakres wykonanych robót	Szacunkowy koszt
Osiek Łużycki, dz. nr 431/1	Podbudowa z kruszywa łamanego 0/31,5 –warstwa górna o gr. po zagęszczeniu 10 - 20 cm i pozostałe prace z tym związane	8 325,00
Jerzmanki, 109123D		18 000,00
Radomierzyce, 109165D		3 000,00
Jerzmanki G109123D	Remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszankami mineralno-asfaltowymi wraz z wycięciem, wywozem i utylizacją materiału z rozbiórki – śr. gr. uszkodzeń 6 cm (materiał nowy) na drodze gminnej publicznej i pozostałe prace z tym związane	4 691,20
Łagów G109158D		1 504,00
Łagów G109123D		3 192,00
Białogórze, 109112D		980,00
Białogórze, 109193D		490,00
Białogórze G109153D		144,00
Kunów G109146D		2 560,00
Łagów G109123D		7 000,00
Łagów G109160D		2 200,00

Droga	Zakres wykonanych robót	Szacunkowy koszt
Trójca G109177D		2 720,00
Trójca, 109193D		245,00
Kostrzyna, 109141D		868,80
Kostrzyna, 109142D		153,60
Spytków, dz. nr 152/9		945,60
Ręczyn 109167D		1 440,00
Ręczyn, 109168D		499,20
Ręczyn, 109166D		515,20
Osiek Łużycki, 109163D		198,40
Osiek Łużycki, 109162D		542,40
Osiek Łużycki, 109162D		245,00
Koźmin, 109144D		264,00
Kostrzyna, 10141D		2 200,00
Kunów, 109109147D		2 720,00
Tylice, 109182D		637,00
Tylice, 109184D		1 331,20
Tylice, 109185D		1 592,00
Jędrzychowice, 109139D		1 347,50
Kunów, , dz. nr 29/2		9 883,30
Kunów, 109146D		766,85
Jerzmanki, 109123D		2 403,45
Jerzmanki, 109124D		3 270,75
Jerzmanki, 109126D		1 653,75
Jerzmanki, 109129D		1 369,55
Jerzmanki, 109132D		852,60
Koźmin, 109144D		1.470,00
Osiek Łużycki, 109163D		2.094,75
Tylice 109182D		14.744,10
Ręczyn, 109166D		9.677,50
Trójca, 109193D		10 045,00
Gronów 109116D		2 800,00

Droga	Zakres wykonanych robót	Szacunkowy koszt
Sławnikowice, 109172D		980,00
Sławnikowice, dz.nr 595	Nawierzchnia z mieszanek mineralno-bitumicznych -warstwa ścierna 4 cm o gr. po zagęszczeniu z transportem mieszanki i pozostałe prace z tym związane	14 262,60
Sławnikowice, dz. nr 557		9 204,20
Jerzmanki, 109129D		148 972,00
Jędrzychowice, dz.nr 132	Nawierzchnia z destruktu asfaltowego (frez) i pozostałe prace z tym związane	15 117,80
Żarska Wieś, dz.nr 424		29 827,80
Tylice, dz.nr 304		89 452,00
Trójca, dz.nr 842		10 376,80
Trójca, dz.nr 1181		94 699,12
Koźlice, 109143D		45 336,76
Radomierzyce, dz.nr 421/2	Remont częściowy nawierzchni z kostki betonowej na podsypce piaskowej z wypełnieniem spoin piaskiem i pozostałe prace z tym związane	13 039,56
Sławnikowice dz. nr 557		9 204,20

Należy zwrócić uwagę, że szczególnie wysoka uciążliwość pylenia dróg dotyczy nawierzchni nieutwardzonych - drogi gruntowe, drogi z tłucznia (drogi szutrowe), drogi wykonane z kruszonego gruzu oraz drogi żużlowe. W przeciwieństwie do dróg utwardzonych (asfaltowych, betonowych, brukowanych) struktura warstwy wierzchniej drogi nieutwardzonej jest zaburzana przy każdorazowym przejeździe pojazdu. Pod wpływem nacisku kół luźne ziarna nawierzchni przemieszczają się względem siebie. Mechanizm ten prowadzi do powstawania znacznych emisji pyłu, sprawiając że ruch po drodze nieutwardzonej może być poważnym problemem zarówno w użytkowaniu drogi, jak i jej oddziaływaniu na bezpośrednią okolicę. Wielkość emisji pyłu z drogi zależy m. in. od: zawartości cząstek drobnych w materiale nawierzchni, stopnia zagęszczenia materiału nawierzchni, wilgotności nawierzchni, prędkości i masy poruszających się po drodze pojazdów oraz od natężenia ruchu.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat zaobserwować można, że w zakresie transportu drogowego gmina nie tylko dąży do jego rozbudowy, ale także podejmuje działania polegające na bieżącym utrzymaniu w dobrym stanie dróg i związanej z nimi infrastruktury oraz regularnym podejmowaniu podobnych działań, które pozytywnie wpływają na ogólny rozwój transportu. Realizowane prace przyczyniają się do ograniczenia wzrostu emisji spalin do powietrza, a także innych gazów i pyłów wprowadzanych do atmosfery. Działania te są również korzystne dla klimatu lokalnego.

W latach sprawozdawczych samorząd podejmował prace związane z rozwojem dróg rowerowych oraz alternatywnych środków transportu. Jest to bardzo istotne z punktu widzenia ochrony środowiska, zwłaszcza z uwagi na fakt, iż transport drogowy stanowi jeden z głównych sektorów odpowiedzialnych za emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

W zakresie ochrony powietrza przy jednoczesnym zabezpieczeniu mieszkańców przed wykluczeniem z korzystania z usług transportu publicznego podejmowane były

działania związane ze wspieraniem lokalnego transportu publicznego. Polegały one pokryciu opłat za utrzymanie linii autobusowej do Jędrzychowic oraz linii komunikacyjnej przez Gronów i Sławnikowice. W 2019 r. wydatkowano kwotę 68.920,00 zł, 2020 r. 63.500,00 zł.

W gminie obserwuje się regularny wzrost rozwoju tras rowerowych. W latach sprawozdawczych realizowany był V etap projektu „Przygody z Nysą”. Rozpoczął się 1 stycznia 2019 roku. W marcu 2020 r. w ramach działań inwestycyjnych zakończono realizację ścieżki rowerowej w pasie drogi powiatowej nr 2389D łączącej Łagów z Pokrzywnikiem. Wartość inwestycji wyniosła 1 662 587,64 zł. Ścieżka jest ogólnodostępnym ciągiem rowerowo – pieszym przebiegającym przez teren 2 sołectw – Łagowa i Pokrzywnika, w kolejnym etapie planuje się dalszą jej budowę przez miejscowość Gronów i Sławnikowice. Łączna wartość V etapu „Przygody z Nysą” na zadania realizowane przez Gminę Zgorzelec wynosi ponad 3 080 000,00 zł z czego ponad 2 618 000,00 zł pochodzi ze środków Unii Europejskiej.

Od roku 2019 Gmina Zgorzelec w partnerstwie realizuje projekt transgraniczny pn. „Witka - Smeda - zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-czeskiego – etap I”. W ramach projektu w roku 2020 r. rozstrzygnięto przetarg nieograniczony i wyłoniono wykonawcę robót na „Zagospodarowanie rekreacyjne plaży w Spytkowie”. W ramach projektu Gmina Zgorzelec planuje wykonać odnowienie istniejącego i nowe oznakowanie szlaku i ścieżki rowerowej oraz budowę obiektu budowlanego składającego się z tarasu widokowo-rekreacyjnego oraz moło wraz z zagospodarowaniem na cele rekreacyjne i małą architekturę w miejscowości Spytków. W związku z sytuacją pandemiczną panującą na świecie realizację wspólnego projektu przedłużono do 31.12.2021 r.

W obszarze interwencji; ochrona klimatu i jakości powietrza w latach 2019-2020 samorząd gminny przeznaczył środki finansowe na dofinansowanie zakupu i montażu kolektorów słonecznych dla mieszkańców. Gmina dofinansowuje inwestycję do wysokości 50%, nie więcej niż 5 000,00 zł. W 2019 r. z takiego dofinansowania skorzystało 2 właściciele nieruchomości. Łączna kwota udzielonych dotacji wyniosła 9.450,00 zł, w 2020 nie realizowano tych zadań.

Ponadto na budynkach użyteczności i publicznej w 2019 r. w Gozdaninie wybudowano na budynku świetlicy wiejskiej instalację fotowoltaiczną składającą się z 40 szt. paneli polikrystalicznych o mocy 270 Wp a w 2020 r. w Tylicach na dachu budynku świetlicy wiejskiej wybudowano instalację fotowoltaiczną składającą się z 30 szt. paneli polikrystalicznych o mocy 285 Wp.

W ramach działań związanych z ochroną powietrza wykonywano również kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach. Liczba przeprowadzonych czynności kontrolnych w 2019 r. przedstawiała się następująco:

- kontrole spalania odpadów w urządzeniach grzewczych: 1,
 - kontrole spalania odpadów na otwartych przestrzeniach: 2,
- z kolei w 2020 r.:
- kontrole spalania odpadów na otwartych przestrzeniach: 1,
 - pisma informujące z zakazie palenia odpadów: 3.

W ostatnich latach samorząd nie realizował działań związanych z ociepleniem budynków publicznych. Jednak zadania te były realizowane przez prywatnych właścicieli

budynków mieszkalnych. Termomodernizacja jest na ogół wysoko opłacalna, ale wymaga poniesienia znacznych kosztów, dlatego wielu właścicieli budynków nie może jej realizować bez finansowej pomocy. Realizacja zadania skutkuje uzyskaniem poprawy w efektywności energetycznej i komfortu cieplnego budynków, obniża koszty związane z ogrzewaniem, a także przynosi korzyści środowiskowe takie jak obniżenie emisji gazów cieplarnianych. Mieszkańcy mają możliwość skorzystania z programu „Czyste Powietrze”.

Rekomendacje

Podobnie jak miało to miejsce w latach 2017-2018 w obszarze gminy należy przewidywać, iż ogólny stan jakości powietrza nie ulegnie znacznemu pogorszeniu. Prognozuje się zmniejszenie ilości stężeń substancji w powietrzu dla obszarów o największym zagrożeniu. Mimo wszystko dla tego obszaru należy zwrócić szczególną uwagę na niską emisję oraz szybki wzrost rozwoju transportu drogowego. Poziom zagrożenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych będzie się stopniowo pogarszał ze względu na wzrost liczby pojazdów spalinowych, dlatego sfera ta będzie wymagała szczególnego zaangażowania ze strony władz i ciągłego kontrolowania stanu emisji zanieczyszczeń.

Ze względu na wytyczne zawarte w „Wojewódzkiej Uchwale Antysmogowej” (uchwała nr XLI/1407/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw) oraz wymaganiach zawartych w gminnych dokumentach strategicznych, pożądanymi działaniami są dążenia do gospodarki niskoemisyjnej opartej na czystej energii pochodzącej z farm wiatrowych i paneli fotowoltaicznych. Potencjał energii słonecznej rozkłada się równomiernie na całym obszarze gminy i w dużym stopniu pokrywa się ze strefą korzystnych warunków wiatrowych. Pozostałe zasoby energii odnawianej nie stanowią istotnego źródła zasobów ze względu na niekorzystne warunki ich wykorzystania. Gmina w niewielkim zakresie realizuje założenia UE dotyczące ich wykorzystania, dlatego istotne jest zwiększenie jej udziału nie tylko w gminie, ale na terenie całego kraju. W celu zwiększenia potencjału udziału społeczeństwa w tym zakresie ważne jest promowanie najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym rozwiązań technologicznych, administracyjnych i finansowych. Niezwykle istotnym argumentem przemawiającym za wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii jest użytkowanie ich bez degradacji środowiska oraz niewyczerpalność ich zasobów. Niezbędne jest jednak dążenie do poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców w tym zakresie. Ponadto ważne jest, aby wzrosło wśród społeczeństwa zainteresowanie korzyściami płynącymi z alternatywnych źródeł energii (w szczególności poprzez instalowanie odnawialnych źródeł energii w postaci modułów fotowoltaicznych „PV”) i przekładało się to na faktyczne użytkowanie instalacji przyjaznych środowisku (OZE).

Konieczne jest także dalsze prowadzenie działań związanych z ograniczeniem źródeł niskiej emisji na terenie gminy, takich jak termomodernizacja budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej, wymiana oświetlenia, czy wymiana systemów ogrzewania mieszkań z kotłów opalanych węglem na instalacje bardziej ekologiczne. Powyższe działania będą skutkować nie tylko zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych, ale także poprawą efektywności energetycznej oraz zmniejszeniem kosztów związanych z zapewnieniem odpowiedniego komfortu cieplnego. Podobne skutki zostaną zapewnione dzięki wymianie oświetlenia na oświetlenie energooszczędne, tak jak to miało miejsce w poprzednim okresie sprawozdawczym, w którym to samorząd

gminy podjął działania polegające na wymianie ponad 1400 opraw sodowych na nowoczesne oprawy w technologii LED. Takie inwestycje przyczyniają się do ograniczenia zapotrzebowania na energię elektryczną i w konsekwencji ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Wymiana oświetlenia na oświetlenie energooszczędne przynosi oszczędności rzędu 50% w zużyciu energii elektrycznej, dodatkowo w przypadku oświetlania infrastruktury drogowej poprawia bezpieczeństwo na drogach.

Podobnie zalecana powszechnie termomodernizacja budynków znacznie zwiększa efektywność energetyczną nieruchomości. Na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację mieszkańcy spełniający kryteria programowe mogą uzyskać dofinansowanie z programów rządowych realizowanych przez Gminę Zgorzelec w ramach zawartego porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska.

Konieczne jest dalsze prowadzenie działań związanych z poprawą stanu nawierzchni dróg zlokalizowanych na terenie Gminy Zgorzelec. Istotne są także działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców.

W celu ochrony jakości powietrza atmosferycznego przed negatywnymi skutkami wynikającymi z użytkowania i rozwoju systemu transportowego należy zwrócić uwagę na rozwój alternatywnych wariantów. Zaleca się rozwój infrastruktury rowerowej, w tym budowy nowych ścieżek rowerowych, a także modernizacja już istniejących tras.

Zaleca się również wdrożenie działań naprawczych określonych w programie ochrony powietrza (POP) dla stref województwa dolnośląskiego przyjętego w dniu 16.07.2020 r. przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych oraz w Krajowym Programie Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030), obowiązującym od 1 października 2015 roku. Głównym celem KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców na terenie kraju, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

2.2 Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, w zakresie kierunku interwencji „Zagrożenia hałasem” do realizacji wyznaczono 5 zadań, których stopień realizacji przedstawiono w poniższych podrozdziałach.

Tab. 2-3 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Zagrożenia hałasem

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem		
1	2	3	4	5	6	
1	Poprawa klimatu akustycznego i ochrona mieszkańców Gminy Zgorzelec przed nadmiernym hałasem	Ochrona przed nadmiernym hałasem	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	Efekt	Zadanie nierealizowane W okresie sprawozdawczym nie uchwalono MPZP w zakresie ochrony obszarów o korzystnym klimacie akustycznym.	
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba uchwalonych MPZP: 0	
			Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	Efekt	Zadanie nierealizowane Według Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zgorzelec na obszarze gminy nie występują zakłady przemysłowe, ani usługowe mogące powodować uciążliwość akustyczną dla mieszkańców.	
				Wskaźnik/stopień realizacji	Lokalizacja obiektów usługowych i przemysłowych.	
3			Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	Efekt	Zadanie nierealizowane W okresie sprawozdawczym WIOŚ nie przeprowadził kontroli emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba (szt.) przeprowadzonych kontroli. 0	
4				Kontrola emisji hałasu do	Efekt	Zadanie nierealizowane

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
5			środowiska drogi A-4		W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań monitoringowych w ramach PMŚ poziomu hałasu drogowego
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba (szt.) przeprowadzonych kontroli poziomu hałasu: 0
			Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	Efekt	Zadanie realizowane W zakresie modernizacji dróg publicznych i ograniczenia prędkości ruchu pojazdów. Efektem jest obniżenie poziomu dźwięku powstającego w związku z ruchem pojazdów
				Wskaźnik/stopień realizacji	Ilość podjętych działań: b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt ekologiczny

Podwyższenie progu słyszenia może wywoływać pogorszenie zrozumiałości mowy, problemy w ocenie głośności dźwięków, utratę zdolności rozróżniania dźwięków wysokich bądź ograniczenie zdolności określania kierunku dochodzenia dźwięku. Hałas wpływa niekorzystnie na zdrowie człowieka, a także może przeszkadzać podczas wykonywania codziennych obowiązków w pracy bądź szkole. Do głównych jego źródeł zaliczyć można transport (hałas drogowy, kolejowy, przemysłowy).

Zgodnie z dostępną literaturą hałas drogowy generowany jest przede wszystkim przez silnik oraz układ napędowy pojazdu, oddziaływanie opon z nawierzchnią drogową, opory aerodynamiczne wytwarzane przez krawędzie pojazdu, a także w wyniku uderzania o siebie poszczególnych elementów pojazdu bądź ładunku. Oprócz tego wpływ na poziom hałasu ma również natężenie ruchu oraz prędkość, z jaką poruszają się pojazdy samochodowe (w szczególności dotyczy to pojazdów tzw. hałaśliwych, czyli samochodów ciężarowych i motocykli). Poza tym do głównych czynników wpływających na wielkość hałasu drogowego GIOŚ zalicza:

- płynność ruchu;
- położenie trasy;
- rodzaj nawierzchni;
- rodzaj i szerokość drogi;
- ukształtowanie terenu, przez który przebiega droga;
- rodzaj zabudowy, sąsiadującej z trasą;
- odległość pierwszej linii zabudowy od skraju jezdni.

Ze względu na intensywny rozwój terenów zabudowanych i zwiększone zapotrzebowanie społeczeństwa na mobilność, w tym przede wszystkim transport drogowy, należy w dalszym ciągu wdrażać środki rozwiązujące problemy związane z hałasem, gdyż liczba osób narażonych na jego szkodliwe działanie nie będzie spadła. Znaczne zmniejszenie liczby osób narażonych na szkodliwe poziomy hałas można osiągnąć np. dzięki zastosowaniu nie tylko pojedynczych środków, lecz ich kombinacji, w tym ulepszeń technologicznych, ambitnej polityki w zakresie hałasu, lepszego planowania urbanistycznego i infrastruktury oraz zmian w świadomości mieszkańców.

W latach sprawozdawczych 2019-2020 Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie wykonywał pomiarów hałasu komunikacyjnego drogowego ani kolejowego prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie Gminy Zgorzelec. Nadmienić można, że w 2020 r. na terenie miasta Zgorzelec przy ul. Dzikiej prowadzone były pomiary hałasu linii kolejowej relacji Węgliniec – Zgorzelec linia nr 278 stanowiącej jedną z 3 głównych szlaków kolejowych w województwie dolnośląskim. W lokalizacji tej nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku ani w porze dziennej ani w porze nocnej.

W zakresie ochrony przed hałasem duże znaczenie ma wprowadzanie stosownych zapisów do dokumentów o charakterze planistycznym. Dotyczą one w szczególności terenów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych dróg oraz linii kolejowych przebiegającej przez obszar gminy.

Samorząd oraz zarządcy poszczególnych dróg znajdujących się na obszarze gminy realizowali w latach 2019-2020 zadania ukierunkowane na ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego. Sukcesywnie wprowadzano lokalne ograniczenia prędkości w rejonie występowania zwartej zabudowy, co poprawiło komfort ludności mieszkającej na tych obszarach. Podobny efekt uzyskuje się w wyniku zmniejszania udziału pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu. Dodatkowo tworzenie oraz promowanie korzystania z nowych ciągów

rowerowych powinno wiązać się z dążeniem do pogłębiania świadomości ekologicznej mieszkańców.

Rekomendacje

Konieczne jest prowadzenie regularnej kontroli poziomu hałasu w szczególności w miejscach najbardziej narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości. Ponadto, zaleca się także dążenie do poprawy płynności ruchu poprzez odpowiednią organizację ruchu oraz stosowanie tzw. „cichych” nawierzchni drogowych. Stosowanie tzw. „cichych” nawierzchni drogowych, ma duże znaczenie z uwagi na fakt, iż wybór nawierzchni drogowej może w istotny sposób obniżyć poziom hałasu od ruchu samochodowego. W zależności od charakterystyki górnej warstwy nawierzchni różnice pomiędzy maksymalnymi poziomami hałasu toczenia od przejeżdżających pojazdów osiągają wartości do około 10 dB(A). Odpowiednie wykonanie nawierzchni betonowych i nawierzchni z betonowej kostki brukowej nie wpływa niekorzystnie na poziom emitowanych dźwięków od przejeżdżających pojazdów. Jest to istotna informacja przy podejmowaniu decyzji o wyborze technologii wykonania nawierzchni kostkowych w obszarach zabudowanych.

Zaleca się weryfikację celu i doprecyzowanie kierunków działań. Istotnym też jest uzyskanie większej świadomości dotyczącej istotności celu, a także możliwości jego realizacji. Warte uwagi są również działania związane z tworzeniem pasów zieleni izolacyjnej.

Zaleca się przeprowadzanie badań poziomu hałasu w ramach państwowego monitoringu lub na etapie eksploatacji przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko.

2.3 Obszar interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, w zakresie kierunku interwencji „Promieniowanie elektromagnetyczne” do realizacji wyznaczono 3 zadania, których stopień realizacji przedstawiono w poniższych podrozdziałach.

Tab. 2-4 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
1	Ochrona przed szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych	Monitoring i utrzymanie poniżej poziomu dopuszczalnego PEM	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do MPZP	Efekt	Zadanie realizowane Uchwała nr 45/19 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radomierzyce
				Wskaźnik/stopień realizacji	Ilość uchwalonych MPZP uwzględniających zagadnienia dotyczące pól elektromagnetycznych: 1
2			Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego	Efekt	Zadanie nierealizowane W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli źródeł promieniowania elektromagnetycznego w ramach PMŚ
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba (szt.) przeprowadzonych kontroli. 0
3			Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym	Efekt	Zadanie realizowane przez przedsiębiorców
				Wskaźnik/stopień realizacji	Niemonitorowane przez WIOŚ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt ekologiczny

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku.

Zadaniem podsystemu monitoringu PEM jest ocena i obserwacja zmian wielkości pola elektromagnetycznego. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo ich zmniejszeniu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

Badania przeprowadzone na terenie województwa dolnośląskiego w 2019 i 2020 r. w ramach PMŚ wykazały, że w żadnym z przebadanych punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych. Na terenie Gminy Zgorzelec badań takich nie prowadzono w latach sprawozdawczych. Najbliżej zlokalizowane punkty pomiarowe (2) w analizowanych latach zostały wyznaczone w granicach Miasta Zgorzelec (ul. Reja, Chrobrego). Tam również dopuszczalne poziomy PEM nie zostały przekroczone.

W okresie sprawozdawczym uchwalono jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w którym uwzględniono zagadnienia dotyczące pól elektromagnetycznych - Uchwała nr 45/19 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radomierzyce. W planie tym ustalono strefy bezpieczeństwa przed promieniowaniem elektromagnetycznym od napowietrznych linii elektroenergetycznych w zasięgu pasów technologicznych linii elektroenergetycznych:

- 40,0 m od osi linii najwyższych napięć 400 kV,
- 25,0 m od osi linii najwyższych napięć 220 kV,
- 10,0 m od osi linii średniego napięcia 20 kV, w obrębie których zakazuje się sytuowania obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

Rekomendacje

Nie przewiduje się, aby w najbliższych latach problem z polami elektromagnetycznymi w Gminie Zgorzelec pogłębiał się. Niemniej jednak konieczne jest prowadzenie dalszych badań związanych z pomiarem wartości dopuszczalnych w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie gminy, za które odpowiedzialny jest Inspektorat Ochrony Środowiska. Niezbędnym jest uwzględnienie tego zagadnienia w postępowaniach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2.4 Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, w zakresie kierunku interwencji „Gospodarowanie wodami” do realizacji wyznaczono 4 zadania, których stopień realizacji przedstawiono w poniższych podrozdziałach.

Tab. 2-5 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
1	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód pod względem jakościowym i ilościowym na terenie Gminy Zgorzelec	Poprawa jakości wód na terenie Gminy Zgorzelec	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych	Efekt	Zadanie realizowane Wydział Nieruchomości i Gospodarki Przestrzennej w zakresie zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminie prowadzi ewidencje przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych
				Wskaźnik/stopień realizacji	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków: 2019 r.: 320 szt., 2020 r.: 323 szt. Ilość zbiorników bezodpływowych: 2019 r.: 1 057 szt., 2020 r.: 1056 szt.
2			Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone)	Efekt	Zadanie realizowane Gmina dofinansowała zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków do wysokości 50%, ale nie więcej niż 3 000 zł. W 2020 r. zmniejszono plan wydatków majątkowych o kwotę 100.000 zł na zadanie pn. „Dotacje w ramach dofinansowania zadań inwestycyjnych związanych z ochroną środowiska –przydomowe oczyszczalnie ścieków, kolektory słoneczne i instalacje fotowoltaiczne”
				Wskaźnik/stopień realizacji	Poniesione koszty w 2019 r.: 27 000 zł, w 2020 r.: 0 zł
3			Bieżąca konserwacja	Efekt	Zadanie realizowane

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
4			i utrzymanie cieków wodnych		Efektom realizacji zadania są drożne ciek wodne.
				Wskaźnik/stopień realizacji	Długość cieków wodnych, które poddane zostały konserwacji: b.d.
			Konserwacja rowów melioracyjnych	Efekt	Zadanie realizowane w zakresie konserwacji rowów melioracyjnych na terenie Gminy Zgorzelec. W 2019 r. wykonane zostały prace na kwotę 116.984,53 zł (zadanie to w części finansowane było środkami zaplanowanymi w ramach działań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną). Prace melioracyjne (w tym prace przygotowawcze) prowadzone były w: Ręczynie, Radomierzycach, Żarskiej Wsi, Łagowie i Kunowie. W ramach udzielonej dotacji dla Gminnej Spółki Wodnej Zgorzelcu w roku 2020 wykonano 3501,0 mb konserwacji rowów oraz 1 ha drenarki. Na w/w cel wydatkowano kwotę w wysokości 76.127,09 zł. Efektom realizacji zadania są drożne rowy melioracyjne.
				Wskaźnik/stopień realizacji	Długość (km) rowów melioracyjnych, które poddane zostały konserwacji. 2019 r. – 6870 mb konserwacji rowów melioracyjnych+ 3243 mb konserwacji gruntownej rowów (w ramach zadania pn. „Utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych będących własnością Gminy Zgorzelec), 5 ha ciągów drenażowych 2020 r. – 3501 mb konserwacji rowów melioracyjnych, 1 ha ciągów drenażowych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt ekologiczny

W latach 2019-2020 prowadzone były prace konserwacyjne na rowach melioracyjnych. W roku 2019 Gmina Zgorzelec udzieliła dotacji w wysokości 116 984,53 zł Spółce Wodnej w Zgorzelcu. W ramach ww. dotacji na nieruchomościach stanowiących własność gminy wykonano 6 870 mb konserwacji rowów oraz 5 ha ciągów drenażowych. Ponadto w 2019 r. na zakup usług remontowych w ramach zadania pn. „Utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych będących własnością Gminy Zgorzelec” wydatkowano 76 563,98 zł, z przeznaczeniem na remonty w zakresie utrzymania melioracji szczegółowych stanowiących gminny zasób nieruchomości (tj. rowów i cieków wodnych, w tym drenaż i naprawa rowów i przepustów).

W ramach udzielonej dotacji dla Gminnej Spółki Wodnej Zgorzelcu w roku 2020 wykonano 3 501 mb konserwacji rowów oraz 1 ha ciągów drenarskich. Na ww. cel wydatkowano kwotę w wysokości 76 127,09 zł. Powyższe prace prowadzono w następujących miejscowościach:

- Tylice – 191,0 mb konserwacji rowów; 0,5 ha drenarki;
- Radomierzyce – 615,0 mb konserwacji rowów;
- Radomierzyce – 139,0 mb konserwacji rowów;
- Ręczyn – 240,0 mb konserwacji rowów;
- Osiek Łużycki – 84,0 mb konserwacji rowów; 0,5 ha drenarki;
- Kunów – 1072,0 mb konserwacji rowów;
- Łagów – 165,0 mb konserwacji rowów;
- Żarska Wieś – 300,0 mb konserwacji rowów;
- Osiek Łużycki – 695,0 mb konserwacji rowów.

Z kolei w 2020 r. nie wydatkowano żadnych środków, które przeznaczone były na remonty. Powodem braku działań w tej materii było nieotrzymanie środków od samorządu województwa dolnośląskiego.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Zgorzelec Wydział Nieruchomości i Gospodarki Przestrzennej w zakresie zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminie zobowiązany jest do prowadzenia Ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych. Zgodnie z prowadzoną ewidencją w okresie sprawozdawczym na terenie gminy funkcjonowało 320 szt. (2019 r.) i 323 szt. (2020 r.) oczyszczalni ścieków oraz 1057 szt. (2019 r.) i 1056 szt. (2020 r.) zbiorników bezodpływowych.

Od 2004 r. Gmina Zgorzelec przeznacza w swoim budżecie środki finansowe na dofinansowanie zakupu oraz montaż przydomowych oczyszczalni ścieków dla osób fizycznych i prawnych. Gmina dofinansowuje inwestycję do wysokości 50% kosztów, nie więcej niż 3 000 zł. W 2019 r. gmina zrealizowała 9 wniosków na przydomowe oczyszczalnie ścieków na kwotę 27 000 zł, natomiast w 2020 r. żadnego.

W obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami w latach sprawozdawczych realizowane były również działania polegające na ochronie wód przed eutrofizacją, nie wyszczególnione jako pojedyncze zadania. Polegały one na przechowywaniu nawozów naturalnych na płytach obornikowych i zbiornikach na odchody płynne, stosowaniu nawozów sztucznych zgodnie z etykietą czy też na stosowaniu nawozów naturalnych w terminach i dawkach zgodnie z obowiązującym prawem.

Wszystkie ww. czynności są niezwykle istotne, gdyż skutkiem eutrofizacji są zmiany właściwości wody takie jak: występowanie intensywnego zapachu i zabarwienia, pojawienie się mętności wody, duże wahania stężenia tlenu i odczynu pH w warstwie górnej, powstawanie warunków beztlenowych w głębszych warstwach, co z kolei

przyczynia się do wymierania organizmów zwierzęcych, zwłaszcza ryb, dominacji organizmów beztlenowych (saprobionty), gromadzenia się znacznej ilości substancji organicznej mułów, blokady dostępu promieniowania słonecznego do roślinności w głębi, powodując ich obumieranie, czy wypłyenia akwenów. Dotyczy to w szczególności dążenia do prowadzenia bardziej rozważnej gospodarki środkami ochrony roślin i pestycydami, których nadmiar w środowisku może być toksyczny zarówno dla ludzi, jak i dla świata zwierzęcego i roślinnego. Niezbędne jest zatem dalsze prowadzenie monitoringu wód oraz ich ochrona przed eutrofizacją, a także prowadzenie działań edukacyjnych w szczególności wśród rolników.

Rekomendacje

Zaleca się dalsze prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych wraz z likwidowaniem nieszczelnych obiektów, które przyczyniają się do niekontrolowanego odprowadzania zanieczyszczeń do środowiska.

Rekomendowane jest także prowadzenie dalszych działań związanych z modernizacją oraz odbudową systemów melioracyjnych a także zwiększeniem retencji wód.

W celu realizacji ww. kierunków działań istotne jest dalsze zwiększanie świadomości na temat konsekwencji jakie niesie za sobą, nieprawidłowa względem środowiska przyrodniczego, gospodarka rolna. Źródłami zanieczyszczeń wód są przede wszystkim miejsca wytwarzania, gromadzenia i magazynowania stałych i płynnych odchodów zwierzęcych, nieszczelne instalacje sanitarne w tym zbiorniki bezodpływowe a także nieprawidłowo przechowywane i stosowane nawozy naturalne i mineralne. Realne zagrożenie wynika również z niezgodnego z instrukcją stosowania środków ochrony roślin. W celu zapobiegania niekorzystnego oddziaływania ww. źródeł zanieczyszczeń zaleca się kontynuację działań związanych z promowaniem zasad Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych oraz opracowanie i korzystanie z programów rolnośrodowiskowych przez rolników.

2.5 Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, w zakresie kierunku interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa” do realizacji wyznaczono 2 zadania, których stopień realizacji przedstawiono w poniższych podrozdziałach.

Tab. 2-6 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
1	Rozwój gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Zgorzelec	Pełne skanalizowanie oraz zwodociągowanie obszaru Gminy Zgorzelec	Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (do 1 km)	Efekt	Zadanie realizowane W latach 2019 – 2020 na terenie gminy Zgorzelec wybudowano 0,20 km zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej.
				Wskaźnik/stopień realizacji	Długość (km) wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej: 0,2 Długość (km) zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej: 0
2			Budowa i modernizacja sieci wodociągowej (do 1 km)	Efekt	Łącznie w latach 2019 – 2020 wybudowano 0,62 km sieci wodociągowej.
				Wskaźnik/stopień realizacji	Długość (km) wybudowanej sieci wodociągowej: 0,62 Długość (km) zmodernizowanej sieci wodociągowej: 0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt ekologiczny

W latach 2019 – 2020 na terenie gminy Zgorzelec wybudowano 0,62 km sieci wodociągowej oraz 0,20 km zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej (inwestycje do 1 km).

Według danych GUS, 2021 długość czynnej sieci rozdzielczej w 2020 roku była równa 129,5 km - wzrosła zaledwie o 0,2% w stosunku do roku 2018. Nie zaobserwowano spadku ilości połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym nieznacznie wzrosła.

Tab. 2-7 Wskaźniki efektywności programu – zaopatrzenie w wodę (wg GUS 2021, stan na dzień 08.11.2021 r.)

Wskaźnik	Jedn	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12. 2019	Stan na 31.12.2020	Wzrost/ spadek [%]
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	129,2	129,5	129,5	+0,2
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 697	1 752	1 813	+7
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	251,3	251,5	263,0	+5
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	7 422	7 454	7 512	+1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS, 2021

Z kolei długość czynnej sieci kanalizacyjnej nieznacznie wzrosła w stosunku do 2018 r. o 0,6% km (zgodnie z danymi zamieszczonymi w GUS, 2021). Odnotowano także niewielki wzrost ilości ścieków odprowadzonych oraz wzrost ilości połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – o 11%.

Tab. 2-8 Wskaźniki efektywności programu – odprowadzenie ścieków (wg GUS 2021, stan na dzień 08.11.2021 r.)

Wskaźnik	Jedn.	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020	Wzrost/ spadek [%]
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	31,5	31,7	31,7	+0,6
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	484	505	541	+11
ścieki odprowadzone	dam ³	160,0	160,0	161,0	+0,6
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1 325	1 391	1 505	+13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS, 2021

W latach sprawozdawczych podejmowano inwestycje w dziedzinie utylizacji ścieków na obszarach wiejskich nie posiadających oczyszczalni. Samorząd dofinansował osobom fizycznym budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Z uwagi na fakt, iż nie ma ekonomicznej możliwości skanalizowania i wpięcia do istniejącej infrastruktury 4 nieruchomości w Żarskiej Wsi stanowiących niegdyś własność PGR w niedalekiej przyszłości planuje się wesprzeć finansowo i projektowo właścicieli omawianych budynków w budowie kontenerowej oczyszczalni ścieków. Planowana oczyszczalnia ma obsługiwać do 50 odbiorców.

Rekomendacje

Zaleca się prowadzenie dalszych działań w zakresie rozbudowy oraz modernizacji istniejącej sieci wodociągowej. Zapewni to wszystkim mieszkańcom gminy dostarczenie wody pitnej odpowiedniej jakości. Ponadto zwiększy się również efektywność funkcjonowania sieci wodociągowych, w tym przede wszystkim zmniejszone zostaną straty wody w systemach przesyłowych. Z kolei rozbudowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej pozwoli rozwiązać problem utylizacji ścieków, co szczególnie dotyczy obszarów wiejskich nie posiadających oczyszczalni ścieków i objęcie nią obszarów potencjalnego budownictwa mieszkalnego wynikającego ze Studium uwarunkowań i kierunków rozwojowych gminy. Co ważne, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej zmniejszy także stopień zagrożenia wód podziemnych jednocześnie wpływając na poprawę jakości wód powierzchniowych.

2.6 Obszar interwencji: Gleby

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024, w zakresie kierunku interwencji „Gleby” do realizacji wyznaczono 3 zadania. Charakterystykę efektu ich realizacji zamieszczono poniżej.

Tab. 2-9 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Gleby

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
1	Ochrona gleb przed degradacją na terenie Gminy Zgorzelec	Poprawa stanu jakości gleb na terenie Gminy Zgorzelec	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	Efekt	Zadanie nierealizowane W okresie sprawozdawczym gmina nie przeprowadziła rekultywacji gleb zdegradowanych
				Wskaźnik/stopień realizacji	Powierzchnia zrekultywowanych terenów (ha): 0
Prowadzenie monitoringu jakości gleb			Efekt	Zadanie realizowane W okresie sprawozdawczym prowadzono monitoring gleb wzdłuż przebiegu trasy w gminie Bogatynia i Zgorzelec.	
			Wskaźnik/stopień realizacji	Nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie, zawartych w obowiązującym rozporządzeniu (tj.: cynku, ołowiu, kadmu). Wykazano przekroczenie dopuszczalnych zawartości benzo(a)pirenu w ppk nr 5 Nie odnotowano przekroczeń benzyny i oleju mineralnego. Zawartość siarki siarczanowej w skali IUNG we była niska (I stopień) w ppk 3 i 5, średnia (II stopień) w ppk nr 4	
3			Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”	Efekt	Zadanie realizowane Pogłębianie wiedzy w zakresie dobrych praktyk rolniczych poprzez szkolenia edukacyjne dla rolników realizowane przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu – Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
					Zgorzelcu
				Wskaźnik/stopień realizacji	Szkolenia edukacyjne Liczba szkoleń: realizowane bez szczegółowego monitoringu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt ekologiczny

W 2019 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadził na terenie województwa dolnośląskiego badania gleb na obszarach uprzemysłowionych i narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń. Na obszarze Gminy Zgorzelec prowadzono badania gleb jedynie wzdłuż trasy komunikacyjnej Zgorzelec – Bogatynia. Badania prowadzono w 5 punktach pomiarowo-kontrolnych, rozmieszczonych na gruntach ornych i łąkach wzdłuż przebiegu trasy w gminie Bogatynia (dwa punkty pomiarowe – ppk nr 1 i ppk nr 2) i w gminie Zgorzelec (działka nr 386/13, obręb Ręczyn (ppk nr 3), działka nr 570/8, obręb Osiek Łużycki (ppk nr 4), działka nr 252/11, obręb Tylice (ppk nr 5). Zawartość metali ciężkich i innych wskaźników w pobranych próbkach gleb nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie tj.: cynku, ołowiu, kadmu. Wykazano przekroczenie dopuszczalnych zawartości benzo(a)pirenu w ppk nr 2 (teren gm. Bogatynia) i ppk nr 5 (gm. Zgorzelec). Nie odnotowano przekroczeń benzyny i oleju mineralnego. Zawartość siarki siarczanowej w skali IUNG we była niska (I stopień) w ppk nr 1, 3, i 5, średnia (II stopień) w ppk nr 4 oraz wysoka (III stopień) w ppk nr 2.

W związku z realizacją „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 243), działania mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, ograniczenie rolniczego wykorzystania nawozów, okresy nawożenia, warunki przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowanie z odciekami czy też dawki i sposoby nawożenia azotem są prowadzone pod ścisłą kontrolą. Zgodnie z ww. programem Gmina Zgorzelec znalazła się w wykazie gmin na terenie których nawozy azotowe mineralne oraz nawozy naturalne płynne można stosować na gruntach ornych w okresie od dnia 1 marca do dnia 25 października. Wszystkie działania wskazane w powyższym rozporządzeniu mają na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, dlatego tak ważne jest podejmowanie przez rolników działań zgodnie z wyznaczonymi zasadami.

9 sierpnia 2019 r. została opublikowana ustawa o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta ma na celu transpozycję przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (tzw. Dyrektywy NEC). Powyższa dyrektywa ustanawia zobowiązania w zakresie redukcji zanieczyszczeń powietrza, w tym m.in. poprzez opracowanie i upowszechnianie Kodeksu dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczania emisji amoniaku. Kodeks dobrej praktyki rolniczej uwzględnia szereg praktyk rolniczych mających na celu ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery, które są możliwe do zastosowania w polskim rolnictwie. Kodeks obejmuje przede wszystkim kwestie niskoemisyjnych technik rozpraszania i przechowywania nawozów oraz systemów utrzymywania i żywienia zwierząt. Dokument zawiera również zalecenia dotyczące racjonalizacji nawożenia azotowego. Przy wyborze praktyk kierowano się

potencjałem ograniczenia emisji z uwzględnieniem kosztów zastosowania oraz skali trudności we wdrożeniu.

Kodeks jest pomocnym narzędziem w upowszechnianiu metod ograniczania emisji amoniaku z rolnictwa, jak również racjonalnego zarządzania azotem w gospodarstwie rolnym. Znajdują się w nim liczne odesłania do zaleceń zawartych w Zbiorze Zaleceń Dobrej Praktyki Rolniczej mającym na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Obydwa dokumenty są kluczowe z punktu widzenia dostosowań sektora rolnego do działań związanych z realizacją wymogów Unii Europejskiej w zakresie szeroko pojętej polityki ochrony środowiska. Jednocześnie w sposób komplementarny przyczyniają się do upowszechniania w polskim rolnictwie praktyk i zmian technologii produkcji sprzyjających ograniczeniu emisji zanieczyszczeń, przy założeniu poniesienia minimalnych kosztów przez rolników, co pozwala na ekonomiczną optymalizację ich stosowania.

Przestrzeganie obowiązków ww. rozporządzenia i zasad zawartych w Kodeksie dobrych praktyk przyczynia się do poprawy struktury jakościowej i wartości przyrodniczej użytków rolnych. Ze względu na typowo rolniczy charakter gminy w jej granicach prowadzona jest ciągła promocja wdrażania zasad dobrej praktyki rolnej wśród rolników. Promowane jest również wapnowanie gleb. Odpowiednie pH przyspiesza rozkład substancji organicznej oraz proces nityfikacji. Innym korzystnym czynnikiem, jaki ma wpływ zastosowania wapna jest rozwój w glebie korzystnej mikroflory oraz ograniczenie istnienia szkodliwych grzybów i pasożytów. Wapnowanie poprawia wzrost oraz wielkość systemu korzeniowego, co wpływa na pobieranie większej ilości wody oraz składników pokarmowych, ale również zwiększa odporność roślin na susze, które są coraz częstsze i coraz dotkliwiej trafiają w plony rolników.

Rolnictwo jako jedna z gałęzi gospodarki wpływające znacząco na środowisko przy nieumiejętnym stosowaniu nawozów może prowadzić do pogorszenia stanu wód. Z uwagi na realne zagrożenie rozpraszania azotu i fosforu do środowiska, należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe ich aplikowanie. Stosowanie nawozów w odpowiednich ilościach i terminach wpływa znacząco na wykorzystanie ich przez rośliny, zmniejszając straty ponoszone przez producentów rolnych, a także minimalizując zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, a w szczególności środowiska wodnego.

Zasady Dobrej Praktyki Rolniczej, w tym m.in. stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, są szczegółowo omawiane na organizowanych przez Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego w Zgorzelcu szkoleniach. Natomiast kontrolowanie i przestrzeganie okresu prewencji i karencji należy do kompetencji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa we Wrocławiu.

Gmina dąży do poprawy struktury jakościowej i wartości przyrodniczej użytków rolnych. W tym celu zaleca rolnikom prawidłowe prowadzenie zmianowania roślin, a także właściwe nawożenie mineralne i organiczne. W związku z restrukturyzacją i unowocześnianiem gospodarki rolnej, gmina wskazuje na możliwość pozyskania dla rolników dotacji unijnych. Środki można uzyskać z Programu wdrażanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Zgorzelcu.

RDOŚ we Wrocławiu nie wydał w okresie sprawozdawczym decyzji dotyczących konieczności prowadzenia pomiarów zawartości substancji w glebie, ziemi lub wodzie. Natomiast w posiadaniu RDOŚ znajduje się wykaz potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, w którym wskazano 6 pozycji gruntów potencjalnie zanieczyszczonych.

Rekomendacje

Zaleca się prowadzenie działań mających na celu dalszą ochronę gleb Gminy Zgorzelec przed zanieczyszczeniami różnego pochodzenia w tym przemysłowego, komunikacyjnego oraz rolniczego. Ważnym elementem w tym zakresie są precyzyjne zapisy w dokumentach o charakterze planistycznym.

Niezbędna w prawidłowym funkcjonowaniu rolnictwa jest edukacja ekologiczna rolników zgodna z zasadami ochrony środowiska.

Ze względu na rolniczy charakter gminy problemem dla środowiska glebowego może stać się nadmierne nawożenie mineralne pól uprawnych powodujące kumulację zanieczyszczeń, w tym głównie związkami azotu. Spływ tych substancji drogą podziemną i powierzchniową pól może z kolei powodować zanieczyszczenia wód zlokalizowanych na terenie gminy.

Przewiduje się, że stan jakości gleb użytkowanych rolniczo będzie się systematycznie poprawiał ze względu na coraz większą świadomość rolników w zakresie ochrony gleb. Ponadto duże znaczenie mają również możliwości pozyskiwania dotacji finansowych ze środków UE w postaci programów rolnośrodowiskowych.

Oprócz obowiązku przestrzegania obowiązującego prawa w tym m. in. rozporządzenia w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” wskazane jest aby rolnicy stosowali się także do zapisów „Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej”, czy też „Kodeks doradczy dobrej praktyki rolniczej dotyczący ograniczenia emisji amoniaku” Warszawa 2019. Przestrzeganie zasad Kodeksu Dobrych Praktyk przyczyni się do ochrony gleb najwyższej jakości, a dzięki racjonalnemu gospodarowaniu zostaną zachowane wartości przyrodnicze. Ponadto przygotowywanie planu nawożenia azotem przez rolników, skutkować będzie korzyściami, do których obok ochrony wód zaliczyć należy zwiększenie efektywności nawożenia i obniżenie kosztów stosowania nawozów.

Rekomenduje się także prowadzenie dalszych prac modernizacyjnych systemów melioracyjnych na terenie Gminy Zgorzelec. Sugeruje się prowadzenie właściwej polityki dotyczącej zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo oraz realizację zadań chroniących glebę przed negatywnym wpływem transportu i infrastruktury transportowej.

2.7 Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024, w zakresie kierunku interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” do realizacji wyznaczono 4 zadania, których stopień realizacji scharakteryzowano w poniższych podrozdziałach.

Tab. 2-10 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
1	Minimalizacja ilości powstających odpadów na terenie Gminy Zgorzelec	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – odbiór odpadów komunalnych	Efekt	Zadanie realizowane W 2019 r. z terenu Gminy odebrano i dostarczono do RIPOK w Lubaniu 3 235,07 Mg odpadów komunalnych natomiast w roku 2020 odebrano 3 336,06 Mg odpadów komunalnych. Poniesione przez Gminę Zgorzelec koszty związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za miesiące od stycznia do grudnia 2019 r. wyniosły: 1 825 630,84 zł 2020 r. wyniosły: 2 137 956,68 zł
				Wskaźnik/stopień realizacji	Masa odebranych odpadów komunalnych oraz koszty związane z zagospodarowaniem odpadów komunalnych.
2			Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Efekt	Zadanie realizowane W roku 2019 odnotowano 19 miejsc na których nielegalnie zdeponowano odpady - dzikich wysypisk. Na omawianych nieruchomościach będących najczęściej gruntami prywatnymi znajdowały się sterty gruzu budowlanego, materiałów pochodzących z rozbiórek i remontów, opon i papierów. Dzięki prowadzonym postępowaniom administracyjnym z 12 nieruchomości usunięto nieczystości, doprowadzając grunt do stanu poprzedniego. W stosunku do pozostałych nieruchomości procedura nakazująca uprzątnięcie terenu trwa. W 2020 r. zlokalizowano 8 nowych dzikich wysypisk odpadów. Były one zlokalizowane na terenach stanowiących własność osób fizycznych bądź

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
3					prawnych. Odpady zostały usunięte z terenów nieruchomości w wyniku postępowań prowadzonych w trybie administracyjnym i zakończonych nakazem ich usunięcia odpadów. W 2020 roku udało się usunąć 9 wysypisk doprowadzając teren do stanu poprzedniego
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba zidentyfikowanych dzikich wysypisk śmieci: 2019: 19, 2020: 8 Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci: 2019: 12, 2020: 9
			Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	Efekt	Zadanie realizowane Zarówno w roku 2019 jak i w roku 2020 Gmina Zgorzelec osiągnęła poziomy nałożone przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska: -ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 2019 r. – 24% (wymagany max. 40%), 2020 r. – 14% (wymagany max. 35%); -recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła: 2019 r. – 70% (wymagany min. 40%), 2020 r. – 53% (wymagany min. 50%); -recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 2019 r. – 100% (wymagany min. 60%), 2020 r. – 100% (wymagany min. 70%).
				Wskaźnik/stopień realizacji	jw.
4			Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Zgorzelec”	Efekt	Zadanie realizowane w ramach opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy gminy mieli również możliwość skorzystania z usługi odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.. W 2019 r. odebrano 43 Mg azbestu z 26 nieruchomości. Kwota wydatkowana na ten cel to 19 969,20 zł, przy czym dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wynosiła 7 987,68 zł. W 2020 r. nie wykonywano ww. zakresu usług ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
				Wskaźnik/stopień realizacji	Masa/ ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest: 2019 r.; 43 Mg, 2020: 0 Mg

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

2.7.1 Ilość odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy

Analizę wytworzonych odpadów komunalnych na terenie Gminy Zgorzelec wykonano na podstawie informacji udzielonych przez samorząd gminny.

Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Zgorzelec w 2019 r. wynosiła 3 241,45 Mg, a w roku 2020 wzrosła o ok. 3% i wynosiła 3 336,6 Mg. W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące ilości odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Tab. 2-11 Łączna ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy w latach 2019-2020 wg danych pochodzących z analiz stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2019 r. i 2020 r.

Lp.	Ilość zmieszanych odpadów komunalnych	Rok	
		2019	2020
1	Ogółem	1889,74	1849,31

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z dokumentów pn.: „Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2019 r. i 2020 r.”

Odpady powstające na terenie Gminy Zgorzelec, były przekazywane do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu (RIPOK).

W roku 2019 nastąpił wzrost masy niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i tym samym wzrost masy odpadów selektywnie odebranych, w porównaniu z rokiem 2018. Zdecydowany wpływ na te pozytywne zmiany w masie odpadów komunalnych miała wprowadzona od 1 lipca 2016 r. selektywna zbiórka odpadów „u źródła”, która zachęciła mieszkańców gminy do segregacji odpadów oraz prowadzone od września 2016 r. kontrole w zakresie prawidłowego segregowania odpadów komunalnych.

Z kolei w roku 2020 nastąpił spadek masy niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i tym samym wzrost masy odpadów selektywnie odebranych, w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zdecydowany wpływ na te pozytywne zmiany w masie odpadów komunalnych miała wprowadzona od 1 marca 2020 r. obowiązkowa segregacja odpadów oraz prowadzone od września 2016 r. kontrole w zakresie prawidłowego segregowania odpadów komunalnych.

2.7.2 Struktura zebranych i odebranych odpadów komunalnych

W poniższej tabeli wyszczególniono ilości odpadów, które zostały odebrane z terenu Gminy Zgorzelec w latach 2019 – 2020 r. i dostarczone do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Lubaniu. Odpady zbierano zarówno w postaci zmieszanej jak i selektywnej.

Tab. 2-12 Ilości odebranych i przekazanych do RIPOK w Lubaniu poszczególnych odpadów komunalnych z terenu Gminy Zgorzelec w 2019- 2020 r. – na podstawie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2019 r. i za 2020 r.

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Masa [Mg]	
		2019	2020
1	Niesegregowane odpady komunalne	1889,74	1849,31

Lp.	Strumień odpadów komunalnych	Masa [Mg]	
		2019	2020
2	Odpady ulegające biodegradacji	460,64	514,51
3	Tworzywa sztuczne	121,75	242,75
4	Szkło	172,52	188,34
5	Papier i tektura	73,87	66,34
6	Gruz	177,44	233,73
7	Zużyte opony	23,91	22,33
8	Odpady wielkogabarytowe	309,57	235,65
9	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	10,24	8,77
10	Leki	0,03	0,08
11	Odzież	1,74	1,74
Razem		3241,45	3363,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec za 2019 r. i za 2020 r.

Zarówno w roku 2019 jak i 2020 największą grupę odebranych odpadów stanowią odpady zmieszane, ok. 55-59% wszystkich odebranych odpadów. I tak jak wspomniano w rozdziale powyżej ilość tej grupy odpadów w 2020 r. zmalała głównie ze względu na zmianę obowiązującego prawa.

W okresie sprawozdawczym osiągnięto poziomy nałożone przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. W związku z tym nie było potrzeby wydatkowania środków na inwestycje związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Natomiast w okresie sprawozdawczym poniesione przez Gminę Zgorzelec koszty związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych za miesiące od stycznia do grudnia 2019 r. wyniosły 1 825 630,84 zł, a w 2020 wyniosły: 2 137 956,68 zł, z czego koszty zagospodarowania odpadów komunalnych stanowiły ok. 51% w 2019 r. i 56% w 2020 r.

2.7.3 Odbiór odpadów komunalnych

Gmina Zgorzelec objęta jest zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych. Odpady odbierane są zarówno z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy jak i nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. W związku z tym, na terenie gminy nie ma właścicieli nieruchomości zobowiązanych do zawarcie umowy na odbieranie odpadów komunalnych, o których jest mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1439 z późn. zm.).

Odpady komunalne z terenu gminy odbierają: Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Lubania (ZGiUK) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z/s w Zgorzelcu (MPGK). MPGK odbiera odpady z miejscowości:

Łagów, Jędrzychowice, Żarska Wieś, Przesieczany, Gronów, Pokrzywnik i Sławnikowice. Natomiast pozostały teren gminy obsługuje ZGiUK.

Od 1 lipca 2016 roku na terenie Gminy Zgorzelec została wprowadzona selektywna zbiórka odpadów „u źródła”. Dzięki temu mieszkańcy mogą również gromadzić na terenie własnych nieruchomości surowce wtórne w odpowiednich workach: opakowania szklane w workach zielonych, makulatura w workach niebieskich oraz opakowania z tworzyw sztucznych w workach żółtych. Natomiast bioodpady mieszkańcy gminy mogą gromadzić w specjalnych pojemnikach przeznaczonych na odpady ulegające biodegradacji.

Ponadto od 1 września 2016 roku mieszkańcy gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę odpadów podlegają kontroli w zakresie prawidłowego segregowania odpadów komunalnych. W trakcie kontroli mieszkańcy są informowani o wynikach przeprowadzonej kontroli oraz o ewentualnych działaniach niezbędnych do podjęcia w celu prawidłowej segregacji odpadów.

Odpady zmieszane z terenu nieruchomości odbierane są co dwa tygodnie naprzemiennie z odpadami ulegającymi biodegradacji. Natomiast surowce wtórne (odpady ze szkła, papieru i tworzyw sztucznych) odbierane są raz w miesiącu.

Dodatkowo w miejscowościach Radomierzyce i Żarska Wieś działają Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), do których można dostarczać:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- zużyte baterie i akumulatory;
- papier i makulaturę;
- szkło;
- tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe;
- odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone;
- odpady budowlane i rozbiórkowe.

Od lipca 2019 r. w gminie uruchomiony został kolejny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych – PSZOK w Jerzmankach.

W aptece w Parku Handlowym Eden i ośrodkach zdrowia w miejscowościach Żarska Wieś, Radomierzyce i Trójca znajdują się punkty, w których można dostarczać przeterminowane leki.

Selektywna zbiórka i zagospodarowanie odpadów wielkogabarytowych

Od lipca 2019 r. mieszkańcy Gminy Zgorzelec mają możliwość złożenia wniosku o podstawienie kontenera na meble i inne odpady wielkogabarytowe bezpośrednio z terenu nieruchomości w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Usługa ta zastąpiła tzw. wystawki, gdzie mieszkańcy w celu pozbycia się wspomnianych odpadów musieli dostarczyć je do ogólnodostępnego kontenera podstawianego przez gminę. Taki sposób zbiórki przysparzał dużo problemów zarówno mieszkańcom jak i firmie odbierającej odpady komunalne, ze względu na wykorzystywanie wystawek przez przedsiębiorców (odpady z warsztatów itp.).

2.7.4 Zagospodarowanie odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy lub dowożonych do Gminy Zgorzelec - rekomendacje analiz gospodarki odpadami

Niezbędna efektywność selektywnego zbierania odpadów jest corocznie charakteryzowana w dokumentacji pn.: „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Zgorzelec”.

W roku 2019 przyjęto następujące wnioski:

- 1) Gmina Zgorzelec osiągnęła wymagane dla roku 2019 poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 24%, recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło – 70%, recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 100%.
- 2) Priorytetowym zadaniem dla Gminy Zgorzelec jest dalsze uświadamianie mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych.
- 3) Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów w kolejnych latach, przy selektywnej zbiórce odpadów na dotychczasowych zasadach, jest realne pod warunkiem dalszego usprawniania systemu, np. poprzez zwiększenie częstotliwości odbioru surowców wtórnych i dalszą edukację ekologiczną.
- 4) Wprowadzony w lipcu 2016 r. system odbioru odpadów „u źródła” udowodnił, że jest w stanie zagwarantować gminie wywiązanie się z ustawowych obowiązków w kolejnych latach.

W roku 2020 przyjęto następujące wnioski:

- 1) Gmina Zgorzelec osiągnęła wymagane dla roku 2020 ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 14%, poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło – 53%, recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100%.
- 2) Najbardziej trudnym do osiągnięcia w 2020 roku był poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła. Wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia w/w odpadów od 2018 r. wzrastał aż o 10% rocznie i w roku 2020 wynosi 50%.
- 3) Priorytetowym zadaniem dla Gminy Zgorzelec jest dalsze uświadamianie mieszkańców w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych.
- 4) Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów w kolejnych latach, przy selektywnej zbiórce odpadów na dotychczasowych zasadach, jest realne pod warunkiem dalszego usprawniania systemu, np. poprzez zwiększenie częstotliwości odbioru surowców wtórnych i dalszą edukację ekologiczną.

- 5) Wprowadzony w lipcu 2016 r. system odbioru odpadów „u źródła” udowodnił, że jest w stanie zagwarantować gminie wywiązanie się z ustawowych obowiązków w kolejnych latach.

Zatem w Gminie Zgorzelec w latach 2019 i 2020 osiągnięto poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Powyższe należy jednak uzupełnić o następujące uwagi:

- niewielki postęp w zakresie zmniejszania ilości odpadów unieszkodliwianych na składowiskach na korzyść innych metod przerobu odpadów, co związane jest z niewystarczającą mocą przerobową instalacji do odzysku/unieszkodliwiania odpadów pozwalających przerabiać odpady metodami termicznymi i biologicznymi,
- nieefektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- brak informacji o odpadach kompostowanych przez wytwórców;
- brak badań składu morfologicznego odpadów komunalnych w RIPOK patrz rekomendacja Ministerstwa Środowiska,

Obowiązujący system gospodarki odpadami nie pozwala na osiągnięcie Celu strategicznego do roku 2016 jakim jest zakaz unieszkodliwiania poprzez składowanie odpadów komunalnych których:

- zawartość ogólnego węgla organicznego (TOC) przekracza 5% suchej masy,
- straty przy prażeniu (LOI) przekraczają 8% suchej masy,
- ciepło spalania przekracza 6 MJ/kg suchej masy.

Od roku 2016 istnieją niedobory systemu które będą musiały być zagospodarowane w inny sposób niż oferowany obecnie przez RIPOK w Lubaniu.

Bardzo istotne jest dostosowanie gminnego systemu gospodarki odpadami do uchwalonej w lipcu 2019 a długo oczekiwanej nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (prace nad nowelizacją trwały niemal rok gdyż projekt nowelizacji był publikowany już 28 sierpnia 2018) - nowelizacja weszła w życie 6 września 2019 r.

Gmina Zgorzelec w 2019 r. z udziałem środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu zrealizowała zadanie pn.: „Usuwanie azbestu z terenu Gminy Zgorzelec”. Wartość ogólna przedsięwzięcia wyniosła 19 969,20 zł. Wysokość dotacji z WFOŚiGW we Wrocławiu: 7 987,68 zł. W wyniku realizacji przedsięwzięcia unieszkodliwiono 43 Mg odpadów zawierających azbest. Odpady zawierające azbest odebrano od 26 właścicieli nieruchomości. W roku 2020 nie odbierano odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Zgorzelec.

2.8 Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, w zakresie kierunku interwencji „Zasoby przyrodnicze”, do realizacji wyznaczono 3 zadania, których stopień realizacji podano poniżej.

Tab. 2-13 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem		
1	2	3	4	5	6	
1	Zachowanie różnorodności biologicznej na terenie Gminy Zgorzelec	Podejmowanie działań z zakresu ochrony środowiska	Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni	Efekt	Zadanie realizowane. W ramach bieżącego i zrównoważonego utrzymania zieleni sporządzono operaty dendrologiczne drzew i pomników przyrody oraz sporządzono inwentaryzację stanu lasów będących własnością gminy	
				Wskaźnik/stopień realizacji	Opracowanie dokumentacji związanych z utrzymaniem zieleni: 2019: 32 249 zł + 6 000 zł na operaty dendrologiczne i inwentaryzacje stanu lasów; w 2020 r. brak kosztów	
			Uwzględnienie w Miejsowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	Efekt	Zadanie realizowane W okresie sprawozdawczym uchwalono 6 MPZP, w których znajdują się zapisy o ustaleniu obowiązku zagospodarowania powierzchni biologicznie czynnych w formie zieleni urządzonej.	
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba dokumentów planistycznych, do których transponowano zapisy: 6	
3				Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	Efekt	Zadanie realizowane W zakresie zachowania pomników przyrody w dobrym stanie oraz dokonania wycinki Grupy dwóch drzew – Dęby szypułkowe (Quercus robur) ze względu na zły stan fitosanitarny. Sporządzenie operatów dendrologicznych drzew i pomników przyrody
					Wskaźnik/stopień realizacji	Ilość uchwał ws. przyjęcia/zniesienia formy ochrony przyrody: 1 (uchwała Nr 80 /19 w sprawie zniesienia formy ochrony pomnika przyrody)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt ekologiczny w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze.

Jak wynika ze sprawozdania opisowego z wykonania budżetu gminy za rok 2019 gmina przeznaczyła w tym roku na utrzymanie zieleni 39 021 zł, z tego wykonała ok. 82,65% tj. 32 249 zł. W ramach bieżącego i zrównoważonego utrzymania zieleni zakupiono sadzonki drzew i krzewów, dokonano cięć sanitarnych drzew oraz wycięto drzewa zagrażające bezpieczeństwu. Ponadto w ramach funduszu sołeckiego, prowadzono prace pielęgnacyjne oraz utrzymaniowe terenów zielonych. Według Załącznik Nr 7 do sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Zgorzelec za 2019 r. gmina poniosła również wydatki na operaty dendrologiczne drzew i pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy oraz na sporządzenie inwentaryzacji stanu lasów będących własnością gminy. Natomiast w roku 2020 ze względu na pandemię miały miejsce ograniczenia realizacji zadań związanych z utrzymaniem i pielęgnacją zieleni na terenie gminy. W znaczący sposób ograniczone zostały wydatki w zakresie funduszu sołeckiego. Decyzją Wójta Gminy wprowadzono ograniczenia w wydatkowaniu środków w poszczególnych jednostkach organizacyjnej gminy, za wyjątkiem tych wydatków, które były bezpośrednio związane z zapobieganiem rozprzestrzeniania się pandemii.

Cel polegający na zachowaniu różnorodności biologicznej na terenie gminy jest realizowany przez ciągłe doskonalenie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalane przez samorząd uwzględniają wymogi ochrony zarówno środowiska przyrodniczego, jak i krajobrazu. W okresie sprawozdawczym uchwalono 6 mpzp, w których co prawda nie występują ustalenia dotyczące zasad ochrony przyrody – ze względu na brak prawnych form ochrony przyrody na tych terenach, ale znajdują się tam zapisy o ustaleniu obowiązku zagospodarowania powierzchni biologicznie czynnych w formie zieleni urządzonej:

- Uchwała Nr 45/19 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Radomierzyce
- Uchwała Nr 47/19 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Żarska Wieś, gm. Zgorzelec
- Uchwała Nr 82/19 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 30 września 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Łągów, gm. Zgorzelec
- Uchwała Nr 83/19 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 30 września 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu geodezyjnego Łągów i części obr. geodezyjnego Jerzmanki, gm. Zgorzelec
- Uchwała Nr 96/19 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Jędrzychowice, gm. Zgorzelec
- Uchwała Nr 150/20 Rady Gminy Zgorzelec z dnia 7 września 2020 r. w sprawie uchwalenia mpzp dla obrębu Tylice, gm. Zgorzelec.

Zgodnie z danymi GUS, 2021 na terenie gminy powierzchnia terenów zieleni osiedlowej podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym była stała i wynosiła 0,30 ha. W okresie sprawozdawczym w gminie nie powstały nowe pomniki przyrody. Natomiast w 2019 r. samorząd podjął uchwałę Nr 80/19 w sprawie zniesienia formy ochrony pomnika przyrody nazwanego „Grupa dwóch drzew – Dęby szypułkowe (Quercus robur)”, położonego w m. Łągów, dz. nr 545/2, Obr. Łągów, Gmina Zgorzelec.

Przyjęcie uchwały umożliwiło dokonanie wycinki przedmiotowych drzew ze względu na zły stan fitosanitarny i stwarzanie zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Teren Gminy Zgorzelec jest cenny szczególnie ze względu na znajdujący się tu obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066, a także w niewielkim fragmencie obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086. RDOŚ we Wrocławiu w latach wcześniejszych wydał publikację pn. *„Plany zadań ochronnych w pigułce na przykładzie obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim”*. W publikacji tej można znaleźć informację dot. obszaru Natura 2000 *Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej* PLH020066. Ponadto, o walorach gminy dowiedzieć się można na stronie internetowej gminy.

Rekomendacje

Należy przewidzieć, iż stan środowiska przyrodniczego będzie narażony na wiele czynników związanych z rozwojem gospodarczym gminy. Duży wpływ na zmiany przyrodnicze ma rozwój transportu drogowego, niekontrolowana gospodarka odpadami oraz brak uregulowań przestrzennych w najważniejszych dokumentach planistycznych. W najbliższych latach niezbędny jest nacisk na ochronę środowiska przyrodniczego w zakresie powiększania ogólnej powierzchni obszarów cennych przyrodniczo oraz systematyczne opracowywanie i wdrażanie planów ochrony przyrody na tych obszarach. Poza tym krajobraz będzie wymagał w najbliższej perspektywie szczególnej ochrony i zaangażowania samorządu ze względu na zwiększający się rozwój zrównoważonej turystyki i rekreacji. Dla zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej będzie również służył system wdrażania programów rolno-środowiskowych i uregulowanie zapisów w gospodarce przestrzennej.

W celu zachowania walorów przyrodniczych na obszarze Gminy Zgorzelec konieczne jest podejmowanie dalszych działań związanych z ich ochroną. Dotyczy to szczególnie obszaru Natura 2000 Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej i Pieńskiej Doliny Nysy Łużyckiej, które zasługują na uwagę ze względu na występujące na jego terenie cenne gatunki zwierząt oraz ich siedliska. Niezbędna jest również dbałość o zieleń. Zaleca się również opracowanie waloryzacji przyrodniczej gminy oraz opracowania ekofizjograficznego gminy. Bez rozpoznania aktualnych uwarunkowań podejmowane działania będą miały ograniczony efekt. Duże znaczenie odgrywa także takie zagospodarowanie terenu, które uwzględni nie tylko potrzeby rozwojowo-gospodarcze społeczeństwa, ale także cele związane z szeroko pojętą ochroną środowiska. Ze względu na wciąż niedostateczną świadomość ekologiczną mieszkańców w zakresie ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych zaleca się podejmowanie akcji edukacyjnych mających na celu wzrost świadomości mieszkańców na temat konieczności ochrony środowiska przyrodniczo-krajobrazowego Gminy Zgorzelec.

W zakresie zasobów przyrodniczych najważniejszymi problemami jest niska lesistość co wiąże się z koniecznością prowadzenie systematycznego zalesiania oraz ochroną istniejących lasów i terenów zalesionych. Niezbędna jest zatem prawidłowo prowadzona gospodarka leśna, która pozwoli na osiągnięcie trwałych korzyści w zakresie ochrony przed zmianami klimatu. Ponadto problemem są także „dzikie wysypiska” śmieci które regularnie pojawiają się na terenie gminy. W związku z ich obecnością konieczne jest podejmowanie procedur administracyjnych zmierzających do nakazu usunięcia odpadów. Niewystarczająca świadomość ekologiczna społeczeństwa może powodować trudności z efektywną ochroną środowiska przyrodniczego, dlatego też konieczne jest dalsze prowadzenie akcji edukacyjnych w tym zakresie.

2.9 Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

W Programach Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, w zakresie kierunku interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”, do realizacji wyznaczono 1 zadanie, którego stopień realizacji podano w tabeli poniżej.

Tab. 2-14 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
1	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego ryzyka i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)	Efekt	Zadanie realizowane przez GIOŚ W okresie sprawozdawczym na terenie Gminy Zgorzelec nie występowały zakłady o zwiększonym ryzyku i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba zakładów zwiększonego ryzyka i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych: 0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt ekologiczny w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami – awarie przemysłowe

Przewozy materiałów niebezpiecznych ze względu na charakter ładunków stwarzają nieodłączne ryzyko wystąpienia zagrożenia. Awarie podczas transportu tego rodzaju ładunków mogą spowodować zagrożenie życia, zniszczenie środowiska naturalnego i dóbr materialnych. Zdarzenia drogowe powstające podczas transportu towarów niebezpiecznych są szczególnie groźne dla otoczenia. Związane z nimi zagrożenia pożarowe, wybuchowe, toksyczne czy promieniotwórcze mogą bowiem bezpośrednio zagrozić życiu lub zdrowiu wielu osób, spowodować skażenie i degradację środowiska naturalnego oraz poważne straty materialne.

Na terenie Gminy Zgorzelec nie występują zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii. Najbliżej położonym względem Gminy Zgorzelec jest Zakład o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowej, którym jest PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Turów w miejscowości Bogatynia (gm. Bogatynia). Zakład znajduje się w odległości ok. 10 km w kierunku południowym od granic Gminy Zgorzelec. Prowadzenie m. in. rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii i o dużym ryzyku wystąpienia awarii w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska oraz prowadzenie rejestru poważnych awarii należą do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska. Zadania w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom określa ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1070 z późn. zm.).

Na terenie Gminy Zgorzelec mogą wystąpić również różnego rodzaju zagrożenia, do których zaliczamy: zagrożenia pożarowe, zagrożenie powodziowe, zagrożenia budowlane. Bezpieczeństwo pożarowe gminy jest oparte o sieć Ochotniczych Straży Pożarnych działających w następujących miejscowościach:

- OSP Trójca,
- OSP Radomierzyce,
- OSP Sławnikowice,
- OSP Gronów.

Ochotnicza Straż Pożarna z Trójcy i Radomierzyc należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Obie jednostki działają na terenie Gminy Zgorzelec i powiatu zgorzeleckiego. Przy OSP Trójca funkcjonuje także dziecięca drużyna pożarnicza do której obecnie należy 15 członków.

Gmina ponosi wszelkie koszty utrzymania, wyszkolenia, wyposażenia i zapewnienia gotowości bojowej jednostek ochotniczych straży pożarnych, a także zobowiązana jest do zapewnienia funkcjonariuszom umundurowania bojowego i ubezpieczenia członków ochotniczych straży pożarnych. Ochotnicze straże pożarne są natomiast jednostkami ochrony przeciwpożarowej i funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy Prawo o stowarzyszeniach. Wójt koordynuje funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze gminy w zakresie ustalonym przez wojewodę. W zakresie swoich kompetencji Wójt planuje roczny budżet OSP, w roku 2019 na realizację zadań dotyczących ochrony p/poż całkowity koszt funkcjonowania jednostek wyniósł 185 060,62 zł, w 2020 r. była to kwota 171 726,48 zł.

W roku 2019 strażacy z OSP Trójca brali udział w 111 akcjach (1 wyjazd poza teren Powiatu) +5 na polecenie Wójta. OSP Radomierzyce odnotowało 87 wyjazdów do akcji oraz jeden wyjazd poza granicami kraju, zaś OSP Gronów odnotowało 11 wyjazdów i jeden wyjazd poza teren działania. Ze względu na brak wymaganych szkoleń dla strażaków w OSP Sławnikowice w dalszym ciągu nie posiada JOT w związku z tym

jednostka do chwili uzupełnienia szkoleń pozostaje jednostką wspierającą. Według zebranych danych najczęściej strażacy ochotnicy wyjeżdżali do gaszenia pożarów, udzielania pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych, usuwania z dróg drzew powalonych przez wichurę, likwidowania skutków zanieczyszczeń ekologicznych, gniazd os i szerszeni. Druhny i druhowie zabezpieczali także szereg imprez sportowych i masowych.

Z kolei w 2020 r. z danych pozyskanych od Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu wynika, iż na terenie Powiatu Zgorzeleckiego odnotowano 2298 zdarzeń, z czego w Gminie Zgorzelec wystąpiło 378 zdarzeń. Strażacy z OSP brali udział w gaszeniu pożarów, udzielaniu pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych, usuwaniu z dróg złomów i wywrotów, likwidowaniu gniazd os i szerszeni, oraz w dowożeniu żywności dla osób będących w kwarantannie. W związku z ciężką sytuacją pandemiczną, licznymi zmianami prawnymi w naszym ustawodawstwie jednostki OSP Trójca oraz OSP Radomierzyce brały aktywny udział w licznych akcjach zbiórki i rozdawania żywności podróżującym na Autostradzie A4 w okresie wzmożonych odpraw celnych i sanitarnych na granicy polsko - niemieckiej. Ze względu na ogłoszoną pandemię działania statutowe jednostek OSP zostały mocno ograniczone, w związku z czym brały one udział tylko w akcjach ratowniczych. W roku 2020 strażacy z OSP Trójca brali udział w 111 akcjach, OSP Radomierzyce – 77 wyjazdów, zaś OSP Gronów i OSP Sławnikowice nie odnotowały żadnych wyjazdów.

Rekomendacje

Konieczna jest edukacja społeczeństwa w związku z możliwością wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych w celu zmniejszenia ryzyka ich wystąpienia. Niezbędne jest opracowanie procedur działania samorządu na wypadek wystąpienia tego typu zdarzeń na terenie gminy.

Istotnym też jest uzyskanie większej świadomości dotyczącej istotności celu, a także możliwości jego realizacji. Należy brać pod uwagę fakt, iż wraz z rozwojem przemysłu – wzrastającą ilością zakładów produkcyjnych w ostatnich latach na terenie gminy - znaczenie komentowanego celu będzie wzrastać.

Rekomendowane jest ponadto zwrócenie większej uwagi na aspekty zachowania bezpieczeństwa podczas transportu substancji niebezpiecznych liniami kolejowymi nr 274 relacji Wrocław Świebodzki – Zgorzelec, czyli linią nr 278 Węgliniec – Zgorzelec oraz szlakami drogowymi autostradą A4 i drogami krajowymi nr 30 i nr 94. W tym celu zaleca się tworzenie projektów organizacji ruchu, które będą należycie uwzględniać zasady bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych. Awarie podczas transportu tego rodzaju ładunków mogą spowodować zagrożenie życia, zniszczenie środowiska naturalnego i dóbr materialnych.

2.10 Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna

W Programach Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, w zakresie kierunku interwencji „Edukacja ekologiczna”, do realizacji wyznaczono jedno zadanie, którego stopień realizacji zaprezentowano poniżej.

Tab. 2-15 Efekty realizacji POS 2017-2020 w okresie sprawozdawczym 2019-2020 w obszarze interwencji: Edukacja ekologiczna

Lp.	Cel średnio okresowy	Cel krótko okresowy	Podjęte zadania	Efekt wraz z przypisanym wskaźnikiem	
1	2	3	4	5	6
1	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Edukacja ekologiczna dorosłych i młodzieży	Prowadzenie działań dotyczących edukacji ekologicznej	Efekt	Zadanie realizowane Pogłębianie wiedzy prowadzące do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Zgorzelec
				Wskaźnik/stopień realizacji	Liczba szkoleń: realizowane bez szczegółowego monitoringu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie POŚ dla Gminy Zgorzelec na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024

Uzyskany efekt ekologiczny w obszarze interwencji: Edukacja ekologiczna

Na terenie gminy działania ekologiczne koncentrowały się przede wszystkim na gospodarce odpadami, wspieraniu edukacji ekologicznej w szkołach, organizowaniu akcji sprzątania świata, finansowaniu obchodów „Dnia Ziemi”.

Na stronie internetowej Gminy Zgorzelec w zakładce Gospodarka Odpadami (<http://www.gmina.zgorzelec.pl>) znajdowały się instrukcje z informacjami w jaki sposób należy segregować odpady i na co przy segregacji należy zwracać szczególną uwagę. Dzięki tym informacjom zwiększa się świadomość ekologiczna mieszkańców gminy oraz promowane są proekologiczne zachowania.

Ponadto na terenie Gminy Zgorzelec wydawany jest Biuletyn Informacyjny Gminy Zgorzelec pn. „Nowiny z Gminy” - miesięcznik dostarczany do każdego gospodarstwa domowego w gminie. W biuletynie tym zamieszczane były artykuły i informacje związane m.in. z gospodarką odpadami. W okresie sprawozdawczym pojawiły się artykuły związane z ochroną środowiska i publikowane były w ww. Biuletynie. I tak w 2019 r. w styczniu (Nowiny z Gminy nr 39) i październiku (Nowiny z Gminy nr 48) opublikowano artykuł pt. „Zakaz palenia odpadów w piecach i kotłowniach”. Umieszczono go również na stronie internetowej www.gmina.zgorzelec.pl. Ponadto w marcu na tej samej stronie wraz z filmem edukacyjnym umieszczono artykuł pn.: „Selekcja odpadów”.

Z kolei w październiku w 2020 r. (Nowiny z Gminy nr 2) pojawił się artykuł pt. „Segregacja – przykry obowiązek czy świadomy styl życia?” a w listopadzie pt. „Bezwzględny zakaz palenia odpadów w piecu”. Artykuły również umieszczone były w Biuletynie Informacyjnym Gminy Zgorzelec pn. „Nowiny z Gminy” oraz na stronie internetowej.

Ponadto w marcu 2020 r. wraz z zawiadomieniem o zmianie stawki za odpady została dołączona do każdego gospodarstwa ulotka informacyjna o prawidłowej segregacji śmieci. Na terenie gminy na bieżąco prowadzono też kontrole spełnienia obowiązku selektywnej zbiórki odpadów przez mieszkańców. Kontroler podczas odbioru odpadów posortowniczych sprawdzał zawartość pojemnika na odpady posortownicze. Jeżeli w pojemniku nie znajdowały się surowce wtórne oraz odpady ulegające biodegradacji kontroler pozostawiał zieloną naklejkę z napisem „poprawna segregacja”. Jeżeli w pojemniku znajdowały się surowce wtórne i/lub odpady ulegające biodegradacji kontroler pozostawiał pismo o przeprowadzonej kontroli z informacją o odpadach, które nie powinny znaleźć się w pojemniku oraz naklejkę w kolorze żółtym „popraw segregację” lub czerwonym „zła segregacja”. Przy każdej kontroli z wynikiem negatywnym bądź niewystarczającym, kontrolujący zostawiał ulotkę informującą o zasadach segregacji.

Prowadzone przez gminę działania edukacyjne oraz usprawnienie systemu gospodarki odpadami komunalnymi, przyczyniły się do zwiększenia ilości odbieranych surowców wtórnych oraz bioodpadów, a zmniejszenia odbieranych odpadów zmieszanych i posortowniczych, co przełożyło się pozytywnie na osiągnięte poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku poszczególnych frakcji odpadów komunalnych.

Co roku w miesiącu czerwcu dostarczane były do każdego gospodarstwa domowego harmonogramy wywozu odpadów na których odwrotnie znajdowała się informacja jak prawidłowo segregować odpady i gdzie znajdują się Punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).

Akcje edukacyjne podejmowane były w latach sprawozdawczych również w szkołach i obejmowały:

1. Szkoła Podstawowa im. W. Chotomskiej w Łagowie:

- obchody Międzynarodowego Dnia Ziemi zgodnie z tematyką i hasłem ogłaszanym na dany rok – 2019, 2020
- udział w Ogólnopolskiej Akcji „Listy dla Ziemi”- pisanie listów dla Ziemi zgodnie z myślą przewodnią akcji w danym roku – 2019;
- wykonanie plakatów klasowych pod hasłem "Czyste powietrze – zdrowy człowiek" – 2020;
- szkolny konkurs wiedzy ekologicznej w kategoriach klas I - IV - 2019;
- segregowanie śmieci przez uczniów na terenie szkoły – edukacja w tym zakresie – 2019-2020;
- udział w Powiatowym Konkursie Przyrodniczym pod nazwą Turniej Leśny w Węglińcu - 2019;
- zajęcia o tematyce ekologicznej na lekcjach edukacji wczesnoszkolnej i przyrody - 2019-2020;
- „Niebezpieczne odpady – baterie, tonery, świetlówki, leki” – zintensyfikowanie działań zmierzających do odzysku baterii i tonerów, akcja plakatu – 2019;
- przeprowadzanie badań i doświadczeń na temat: badania wpływu zanieczyszczeń powietrza na wzrost roślin; znaczenie powietrza dla zwierząt i ludzi; co jest przyczyną wędnięcia roślin; określanie warunków kiełkowania roślin; czy światło jest potrzebne roślinom; wpływ detergentów na ptaki - 2020
- dokarmianie ptaków zimą – 2019 - 2020.

Odbiorcami prowadzonych akcji byli uczniowie szkoły, przedszkolaki w oddziałach przedszkolnych, łącznie ok. 110 osób. Szkoła nie poniosła dodatkowych kosztów związanych z ww. akcjami.

2. Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Jerzmankach:

- zajęcia wychowawcze o tematyce ekologicznej
- realizacja tematów projektowych przez klasy (plakaty, prelekcje, konkursy)
- wyjścia do lasu na lekcjach biologii
- wyjazdy na wycieczki krajoznawczo – turystyczne
- realizacja projektu „Leśny Turniej” – 4 etapowy konkurs przyrodniczy organizowany przez Zespół Szkół w Węglińcu i Lasy Państwowe
- powiatowy konkurs ekologiczny „Odnawialne źródła energii”
- spotkania z pszczelarzami.

Adresatami działań byli wszyscy uczniowie szkoły. Szkoła nie poniosła kosztów związanych z ww. akcjami.

3. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarskiej Wsi

- realizacja zagadnień Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, skierowanych do uczniów:
 - Formy ochrony przyrody
 - Przyjaźń dla środowiska
 - Promocja zdrowego stylu życia
 - Wpływ środowiska na zdrowie człowieka
- realizacja ogólnopolskiego programu "Szkoła promująca zdrowie", skierowanego do uczniów i rodziców, w tym zagadnień dbania o środowisko i zdrowego odżywiania.
- realizacja międzynarodowego projektu "Piękna nasza Polska cała", skierowanego do uczniów i rodziców, w tym zagadnień dbania o planetę, walka z zanieczyszczeniem środowiska i segregacja odpadów

Zagadnienia były realizowane podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Szkoła nie poniosła dodatkowych kosztów związanych z ww. akcjami. Jedyne koszty dotyczyły głównie papieru i tonerów do drukarek, ok. 500 zł i pochodziły z budżetu szkoły.

Działania związane z edukacją ekologiczną dotyczyły też obszarów chronionych Natura 2000. Można je było znaleźć na stronie internetowej RDOŚ we Wrocławiu, w zakładce NATURA 2000. Znajduje się tam szereg informacji - począwszy od historii powstania i ogólnych informacji o sieci Natura 2000 po interaktywną mapę z zaznaczonymi obszarami występowania i planami zadań ochronnych. W planach można znaleźć informację odnośnie identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk oraz działań, jakie powinny być podjęte, aby ten stan zachować. Na terenie Gminy Zgorzelec znajduje się obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Przełomowa Dolina Nysy Łużyckiej PLH020066, a także w niewielkim fragmencie obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086.

Do działań edukacyjnych można również zaliczyć realizowany od 1 stycznia 2019 r. projekt „Przygoda z Nysą – zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko – niemieckiego – etap V”. Działania w jego zakresie mają na celu podniesienie jakości turystyki na pograniczu polsko – niemieckim wraz z możliwością wykorzystania walorów przyrodniczych. W ramach omawianego V etapu projektu w marcu 2020 r. w ramach działań inwestycyjnych zakończono realizację ścieżki rowerowej w pasie drogi powiatowej nr 2389D łączącej Łagów z Pokrzywnikiem o łącznej długości 3280 m. W ramach Przygody z Nysą – etap V został ogłoszony również przetarg na budowę boisk wielofunkcyjnych i elementów małej architektury przy szlakach turystycznych oraz „Wykonanie obiektów infrastruktury turystycznej”. Warto w tym miejscu dodać, iż łączna wartość V etapu „Przygody z Nysą” na zadania realizowane przez Gminę Zgorzelec wynosi ponad 3 080 000,00 zł z czego ponad 2 618 000,00 zł pochodzi ze środków Unii Europejskiej. Teren gminy bezpośrednio graniczący z Nysą Łużycką posiada bogactwo zasobów naturalnych oraz potencjał infrastrukturalny, dlatego niezwykle istotne jest zadbanie o edukację ekologiczną osób korzystających z walorów pogranicza.

Od roku 2019 Gmina Zgorzelec w partnerstwie realizuje także projekt transgraniczny pn. „Witka - Smeda - zagospodarowanie turystyczne pogranicza polsko-czeskiego – etap I”. W ramach projektu w roku 2020 r. rozstrzygnięto przetarg nieograniczony i wyłoniono wykonawcę robót na „Zagospodarowanie rekreacyjne plaży w Spytkowie”. W ramach projektu Gmina Zgorzelec planuje wykonać odnowienie istniejącego i nowe oznakowanie szlaku i ścieżki rowerowej oraz budowę obiektu budowlanego składającego się z dwupoziomowego tarasu widokowo-rekreacyjnego oraz molo wraz z zagospodarowaniem na cele rekreacyjne i małą architekturę w miejscowości Spytków. W związku z sytuacją pandemiczną panującą na świecie realizację wspólnego projektu przedłużono do 31.12.2021 r.

Ponadto, Gmina Zgorzelec dołączyła do portalu ZielonyPunkt.co i posiada na nim swój profil. Portal promuje postawy proekologiczne, prowadzi kampanie edukacyjne ukierunkowane na ochronę środowiska naturalnego. Zwraca uwagę na prawidłową gospodarkę odpadami (selektywna zbiórka, recykling, usuwanie azbestu) termomodernizację budynków, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Informacje zawarte na profilu gminy promują ją również pod względem dobrego miejsca inwestycyjnego.

W latach 2019-2020 na terenie gminy funkcjonował punkt konsultacyjny dot. Programu „Czyste Powietrze”.

Rekomendacje

Zaleca się kontynuować działania prowadzące do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Zgorzelec. Realizacja tych działań stwarza podstawę do kształtowania prawidłowych postaw w stosunku do środowiska naturalnego oraz prowadzi do zwiększenia poczucia odpowiedzialności za jego stan. Zaangażowanie mieszkańców, również tych najmłodszych, w sprawy środowiska poprawia z kolei efektywność jego ochrony.

Gmina powinna w dalszym ciągu współpracować z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi oraz instytucjami poprzez organizację spotkań, prelekcji czy wycieczek o tematyce przyrodniczej i ekologicznej, a także organizować różnego rodzaju akcje. Permanentne działania edukacyjne, zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla dorosłych są potrzebne w zakresie wszystkich aspektów ochrony środowiska.

3 Plan operacyjny

3.1 Priorytety ekologiczne

Opierając się na analizie priorytetowych komponentów (zagrożeń i problemów) środowiska i najważniejszych przedsięwzięć zmierzających do poprawy aktualnego stanu środowiska, rozpatrzono priorytety ekologiczne Gminy Zgorzelec w perspektywie do 2020 r. Do najważniejszych kryteriów branych pod uwagę należą:

- wymogi wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach i ustawy Prawo wodne oraz innych ustaw komplementarnych,
- wynegocjowane przez Polskę okresy przejściowe dot. implementacji dyrektyw UE,
- dysproporcje pomiędzy stanem wymaganym a istniejącym,
- ponadlokalny wymiar przedsięwzięcia,
- obszary priorytetowe z punktu widzenia koncentracji działań w zakresie ochrony środowiska,
- możliwość uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego,
- obecne zaawansowanie inwestycji,
- wielokrotną korzyść z tytułu realizacji przedsięwzięcia.

Należy zaznaczyć, że często realizacja konkretnego przedsięwzięcia przynosi wielokrotną korzyść. Wynika to z faktu, że poszczególne elementy środowiska i uciążliwości środowiskowe są ze sobą powiązane, a poprawa jakości lub ochrona jednego z nich zwykle skutkuje poprawą lub ochroną pozostałych.

3.2 Przyjęty do realizacji plan operacyjny na lata 2019 - 2020

3.2.1 Plan operacyjny w kierunku interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na latach 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024 [Tab. 3-1].

Tab. 3-1 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Modernizacja i remont istniejących dróg gminnych (do 1 km)		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	51 368,15		51 368,15
	Źródła finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne		
	Uwagi	-		
2	Nazwa zadania	Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	1 662 587,64 zł*		1 662 587,64 zł*
	Źródła finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne		
	Uwagi	*w 2020 r. w ramach działań inwestycyjnych ścieżki rowerowej w pasie drogi powiatowej nr 2389D łączącej Łagów z Pokrzywnikiem. Łączna wartość inwestycji wyniosła 1 662 587,64 zł.-		
3	Nazwa zadania	Budowa instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej (mikroinstalacje)		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Nazwa zadania			
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne (UE)		
	Uwagi	-		
4	Nazwa zadania	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	zadanie bezkosztowe		
5	Nazwa zadania	Termomodernizacja budynków mieszkalnych		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec, mieszkańcy		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	*0	*0	*0
	Źródła finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne		
	Uwagi	*Nie wykonywano termomodernizacji budynków mieszkalnych będących we władaniu gminy Zadanie realizowane było przez osoby prywatne		
6	Nazwa zadania	Ograniczenie niskiej emisji poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec, mieszkańcy		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	*0	*0	*0
	Źródła finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne WFOŚiGW		
	Uwagi	Samorząd nie realizował zadań związanych z niską emisją. Zadanie realizowane było przez prywatnych właścicieli budynków mieszkalnych		

3.2.2 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Zagrożenie hałasem

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na latach 2017-2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024 [Tab. 3-2].

Tab. 3-2 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Zagrożenie hałasem

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich w MPZP		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	Zadanie bezkosztowe – zadanie nierealizowane - w okresie sprawozdawczym nie uchwalono MPZP w zakresie ochrony obszarów o korzystnym klimacie akustycznym		
2	Nazwa zadania	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	Zadanie bezkosztowe - zadanie nierealizowane w okresie sprawozdawczym - według Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Zgorzelec na obszarze gminy nie występują zakłady przemysłowe, ani usługowe mogące powodować uciążliwość akustyczną dla mieszkańców.		
3	Nazwa zadania	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej		
	Rodzaj zadania	MONITOROWANE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	WIOŚ we Wrocławiu		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.

Lp.	Nazwa zadania			
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	Koszty monitoringu w ramach PMŚ - zadanie nierealizowane – w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej		
4	Nazwa zadania	Kontrola emisji hałasu do środowiska drogi A-4		
	Rodzaj zadania	MONITOROWANE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	WIOŚ we Wrocławiu		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
5	Nazwa zadania	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska		
	Rodzaj zadania	MONITOROWANE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Zarządcy dróg		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	b.d.	b.d.	b.d.
	Źródła finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne		
	Uwagi	-		

3.2.3 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na latach 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021 - 2024 [Tab. 3-3].

Tab. 3-3 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	Zadanie bezkosztowe		
2	Nazwa zadania	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego		
	Rodzaj zadania	MONITOROWANE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	WIOŚ we Wrocławiu		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	Koszty monitoringu w ramach PMS - w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli źródeł promieniowania elektromagnetycznego		
3	Nazwa zadania	Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym		
	Rodzaj zadania	MONITOROWANE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Przedsiębiorcy		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	b.d.	b.d.	b.d.
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	-		

3.2.4 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Gospodarowanie wodami

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na latach 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2024 [Tab. 3-4].

Tab. 3-4 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Gospodarowanie wodami

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	Zadanie bezkosztowe		
2	Nazwa zadania	Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone)		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		50 000	5 000	55 000
	Koszty poniesione (PLN)	27 000	0	27 000
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi			
3	Nazwa zadania	Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych		
	Rodzaj zadania	WŁASNE/MONITOROWANE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	ZMiUW we Wrocławiu*, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW we Wrocławiu		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	b.d.	b.d.	b.d.
	Źródła finansowania	Środki własne		

Lp.	Nazwa zadania			
	Uwagi			
4	Nazwa zadania	Konserwacja rowów melioracyjnych		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Właściciele gruntów, Gmina Zgorzelec, ZMiUW we Wrocławiu*, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW we Wrocławiu		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	116 984,53	76 127,09*	193 111,62
	Koszty poniesione (PLN)**	76 563,98**	0	76 563,98
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	*W ramach udzielonej dotacji dla Gminnej Spółki Wodnej Zgorzelcu w roku 2020 wykonano 3501,0 mb konserwacji rowów oraz 1 ha drenarki. **W ramach zadania pn. „Utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych będących własnością Gminy Zgorzelec” za kwotę 76.563,98 zł wykonano w roku 2019 r. 3243 mb konserwacji gruntownej rowów. Rzeczony zadanie było również współfinansowane ze środków UM Woj. Dolnośląskiego w kwocie 29 997,77 zł.		

*zgodnie z Uchwałą nr XXXVIII/1256/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 września 2017 r. z dniem 1 stycznia 2018 r. ZMiUW we Wrocławiu został zlikwidowany

3.2.5 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Gospodarka wodno - ściekowa

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2024 [Tab. 3-5].

Tab. 3-5 Zadania własne zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej (do 1 km)		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	*2019	**2020	razem
		*4500	**12 500,00	-
	Koszty poniesione (PLN)	*4470,14	**12 500,00	-
	Źródła finansowania	Środki własne		

Lp.	Nazwa zadania			
	Uwagi	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych * w ramach zadania „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Tylicach (prace projektowe)” ** w ramach zadania „Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w m. Kunów”		
2	Nazwa zadania	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej (do 1 km)		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	**2020	razem
		b.d.	**12 500,00	**12 500,00
	Koszty poniesione (PLN)	b.d.	**12 500,00	**12 500,00
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	Wydatki inwestycyjne jedn. budżet. (koszty łącznie z poz. 1 w tabeli 3-5) ** w ramach zadania „Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w m. Kunów”		

3.2.6 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Gleby

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na latach 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2024 [Tab. 3-6].

Tab. 3-6 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Gleby

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Zrehabilitowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Przedsiębiorcy		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Przedsiębiorcy		
	Uwagi	W okresie sprawozdawczym gmina nie przeprowadziła rekultywacji gleb zdegradowanych		
2	Nazwa zadania	Prowadzenie monitoringu jakości gleb		
	Rodzaj zadania	MONITOROWANE		

Lp.	Nazwa zadania			
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	Koszty monitoringu w ramach PMŚ		
	Źródła finansowania	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska		
	Uwagi	W okresie sprawozdawczym prowadzono monitoringu gleb wzdłuż przebiegu trasy w gminie Bogatynia i Zgorzelec		
3	Nazwa zadania	Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Mieszkańcy		
	Koszty zaplanowane w latach 2017-2018 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	zadanie bezkosztowe		

3.2.7 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2024 [Tab. 3-7]

Tab. 3-7 Zadania własne i monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – odbiór odpadów komunalnych*		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	884 520,00*	926 640,00*	1 811 160*
	Źródła finansowania	Środki własne		

Lp.	Nazwa zadania			
	Uwagi	Koszty zagospodarowania odpadów komunalnych: 2019 r.: 941 110,84 zł, 2020 r.: 1 211 316,68 zł		
2	Nazwa zadania	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	b.d.	b.d.	b.d.
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	-		
3	Nazwa zadania	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	zadanie bezkosztowe		
4	Nazwa zadania	Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Zgorzelec”		
	Rodzaj zadania	MONITOROWANE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec, mieszkańcy		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	19 969,20	0	19 969,20
	Źródła finansowania	Środki własne mieszkańców, środki własne gminy		
	Uwagi	Kwota wydatkowana na ten cel to 19 969,20 zł, przy czym dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wynosiła 7 987,68 zł.		

3.2.8 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Zasoby przyrodnicze

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2024 [Tab. 3-8].

Tab. 3-8 Zadania własne zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Zasoby przyrodnicze

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	32 249	0	32 249
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	-		
2	Nazwa zadania	Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	zadanie bezkosztowe		
3	Nazwa zadania	Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec, RDOŚ we Wrocławiu		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	6 000	0	6000
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	6 000 zł wydatkowano na opracowanie operatów dendrologicznych i inwentaryzacje stanu lasów będącego własnością gminy		

3.2.9 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na latach 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2024 [Tab. 3-9].

Tab. 3-9 Zadania monitorowane zgłoszone do realizacji w latach 2019– 2020 w obszarze interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego ryzyka i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)		
	Rodzaj zadania	MONITOROWANE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Wojewódzki Inspektorat Sanitarny we Wrocławiu, Wojewódzka Komenda Straży Pożarnej we Wrocławiu		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		0	0	0
	Koszty poniesione (PLN)	0	0	0
	Źródła finansowania	Środki własne		
	Uwagi	zadanie bezkosztowe		

3.2.10 Plan operacyjny w Kierunku interwencji: Edukacja ekologiczna

W poniższej tabeli przedstawiono zadania przyjęte do realizacji w Programie Ochrony Środowiska na latach 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2024 [Tab. 3-10].

Tab. 3-10 Zadania własne zgłoszone do realizacji w latach 2019–2020 w obszarze interwencji: Edukacja ekologiczna

Lp.	Nazwa zadania			
1	Nazwa zadania	Prowadzenie działań dotyczących edukacji ekologicznej		
	Rodzaj zadania	WŁASNE		
	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Gmina Zgorzelec		
	Koszty zaplanowane w latach 2019-2020 (PLN)	2019	2020	razem
		b.d.	b.d.	b.d.
	Koszty poniesione (PLN)	6000	0	6000
	Źródła finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne		
	Uwagi	wydatki w zakresie przeprowadzenia edukacji ekologicznej - sporządzenie broszur i tablic informacyjnych - 6.000 zł		

4 Monitoring wdrażania planu

4.1 Analiza wskaźników oceny realizacji programu

Podstawowym elementem monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego oraz kulturowego oraz mierzalny efekt presji na poszczególne komponenty środowiska. Diagnozowanym elementem jest przede wszystkim stan infrastruktury, a w szczególności zmiany, jakie zachodziły w okresie objętym niniejszym Raportem.

Poniższe tabele przedstawiają analizę wskaźników. W aktualizacji Programu Ochrony Środowiska należy zaktualizować listę mierników.

Tab. 4-1 Lista mierników realizacji w zakresie ochrony i utrzymania obowiązujących standardów powietrza na terenie Gminy Zgorzelec wg GUS 2021

Lp.	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Klasa jakości powietrza	C	WIOŚ	Strefa dolnośląska - ze względu na ochronę ludzi: SO ₂ – A, NO ₂ – A, C ₆ H ₆ – A, CO – A, O₃ – C, PM₁₀ – C, Pb – A, As – C, Cd – A, Ni – A, BaP – C, PM _{2,5} – A1	Strefa dolnośląska - ze względu na ochronę ludzi: SO ₂ – A, NO ₂ – A, C ₆ H ₆ – A, CO – A, O₃ – C, PM₁₀ – C, Pb – A, As – C, Cd – A, Ni – A, BaP – C, PM _{2,5} – A1	Klasa C oznacza przekroczenia
2	Długość wybudowanych dróg	km	UG	b.d.	b.d.	-
3	Długość zmodernizowanych dróg	km	UG, Starostwo Powiatowe, DSDiK	b.d.	b.d.	-
4	Długość utworzonych ścieżek rowerowych	km	UG	3,28		-
5	Moc zainstalowanych	W	UG	270	285	-

Lp.	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
	instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej w Gminie Zgorzelec					
6	Ilość zainstalowanych lamp	szt.	UG	b.d.	b.d.	-
7	Ilość przeprowadzonych kontroli zakazów spalania odpadów komunalnych	szt.	UG	3	1 (+ 3 pisma informujące z zakazie palenia odpadów)	-
8	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji (obiektów użyteczności publicznej)	szt.	UG	0	0	-
9	Ilość zmodernizowanych przydomowych kotłowni (obiektów użyteczności publicznej)	szt.	UG	0	0	-

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 4-2. Lista mierników realizacji w zakresie zagrożenia hałasem

Lp	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Poziom hałasu (wg PMŚ)	db	IOŚ	b.d.	b.d.	na terenie Gminy Zgorzelec WIOŚ nie prowadził badań poziomu hałasu

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 4-3. Lista mierników realizacji w zakresie promieniowania elektromagnetycznego

Lp.	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Poziom PEM	V/m	WIOŚ	b.d.	b.d.	na terenie Gminy Zgorzelec WIOŚ nie prowadził badań/ pomiarów pól elektromagnetycznych

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 4-4. Lista mierników realizacji w zakresie gospodarowania wodami

Lp.	Mienniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Klasa jakości wód podziemnych	I – V	WIOŚ	92 – III 93 – III 105 - II	b.d.	Miennik wymaga redefiniowania
2	Klasa jakości wód powierzchniowych	I – V	WIOŚ	b.d.	b.d.	Miennik wymaga redefiniowania
3	Woda zdatna do picia	TAK/NIE	Inspektor Sanitarny	Tak	Tak	Miennik wymaga redefiniowania
4	Ilość inwestycji z zakresu konserwacji cieków wodnych	szt.	PGW WP?	b.d.	b.d.	Miennik wymaga redefiniowania
5	Ilość inwestycji z zakresu konserwacji rowów melioracyjnych	szt.	UG	b.d.	b.d.	Miennik wymaga redefiniowania

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 4-5. Lista mienników realizacji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Lp.	Mienniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	% skanalizowania obszaru gminy	%	UG	b.d.	b.d.	Dostępne są dane dot. mieszkańców korzystających z kanalizacji
2	Powierzchnia odwodnionego terenu	ha	UG	b.d.	b.d.	Miennik wymaga redefiniowania
3	% zwodociągowania obszaru gminy	%	UG	b.d.	b.d.	Dostępne są dane dot. mieszkańców korzystających z wodociągów

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 4-6. Lista mienników realizacji w zakresie zasobów geologicznych

Lp.	Mienniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Powierzchnia surowców naturalnych	ha		b.d.	b.d.	Miennik wymaga redefiniowania

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 4-7. Lista mierników realizacji w zakresie gleby

Lp.	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Powierzchnia terenów zdegradowanych	ha		b.d.	b.d.	Miernik wymaga redefiniowania GUS posiada dane na temat powierzchni terenów zdegradowanych wyłącznie na poziomie województwa
2	Klasa bonitacyjna gleb *	I - VI		b.d.	b.d.	Miernik wymaga redefiniowania

* - źle dobrany miernik. Klasa bonitacyjna gleb nie ulega zmianie

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 4-8. Lista mierników realizacji w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów

Lp.	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Masa odebranych odpadów komunalnych	Mg	UG, GUS	3 235,07	3 336,06	-
2	Ilość usuniętych dzikich wysypisk	szt.	UG	19	8	-
3	Masa wyrobów zawierających azbest	Mg	UG	43	0	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy i GUS, 2021

Tab. 4-9 Lista mierników realizacji w zakresie zasobów przyrodniczych

Lp.	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Powierzchnia parków spacerowo - wypoczynkowych	ha	GUS	0,3	0,3	-
2	Powierzchnia zieleni urządzonej	ha				
3	Powierzchnia form ochrony przyrody	ha	b.d.	b.d.	b.d.	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS, 2021

Tab. 4-10. Lista mierników realizacji w zakresie zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
1	Liczba odnotowanych poważnych awarii	szt.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży	0	0	Na terenie Gminy Zgorzelec nie ma zakładów

Lp.	Mierniki realizacji	Jednostki	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika w 2020 r.	UWAGI
			Pożarnej w Zgorzelcu			zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KPPSP w Zgorzelcu

Tab. 4-12. Lista mierników realizacji w zakresie zagospodarowanie odpadów komunalnych - mierniki monitorowania osiągnięcia celów dla odpadów komunalnych przyjętych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika 2020 r.	UWAGI
1	Odsetek mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%	UG, GUS	100	100	Zgodnie z analizą gospodarki odpadami.
2	Masa zebranych odpadów komunalnych - ogółem	mln Mg	UG	3 235,07	3 235,07	-
3	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	mln Mg	UG	1345,33	1486,75	-
4	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne	Mg	UG	1889,74	1849,31	-
5	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	%	UG	14,21	15,30	-
6	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w spalarniach odpadów	%	UG	0	0	-
7	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w współspalarniach odpadów	%	UG	0	0	-
8	Odsetek odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne bez przetwarzania	%	UG	b.d.	b.d.	-
9	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%	UG	b.d.	b.d.	-
10	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych	%	UG	b.d.	b.d.	-

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Organ monitorujący	Wartość wskaźnika w 2019 r.	Wartość wskaźnika 2020 r.	UWAGI
	recyklingowi organicznemu					
11	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%	UG	b.d.	b.d.	-
12	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych termicznemu przekształcaniu w współspalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%	UG	b.d.	b.d.	-
13	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem)	%	UG	b.d.	b.d.	-
14	Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu	%	UG	b.d.	b.d.	-
15	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	%	UG	b.d.	b.d.	-
16	Iloraz masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów i masy tychże odpadów wytworzonych w 1995 r.	%	UG	b.d.	b.d.	-
17	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne - ogółem	szt.	UG	0	0	-
18	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	szt.	UG	0	0	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy i GUS, 2021

Jako rekomendację należy uznać konieczność zmiany niektórych kwalifikowanych wskaźników będących miernikami realizacji Programu, tak ażeby kolejne raporty charakteryzowały się większą informatywnością. Niewątpliwie mierzalne parametry efektywności należy oprzeć na badaniach realizowanych przez monitoring państwowy oraz Główny Urząd Statystyczny.

5 Rekomendacje dotyczące aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Zgorzelec

W Raporcie, w poszczególnych rozdziałach zawarto rekomendacje, które dotyczą opisywanych komponentów środowiska oraz obszarów funkcjonowania gminy w kontekście oddziaływania na środowisko. Natomiast rekomendacje przedstawione poniżej dotyczą aktualizacji Programu Ochrony Środowiska jako całości.

W aktualizacji Programu Ochrony Środowiska uwzględnić należy przede wszystkim cele i przepisy wynikające z obecnie obowiązującego prawa krajowego oraz zmian zaistniałych w stanie środowiska na terenie Gminy Zgorzelec. Ponadto ważne jest, aby uwzględnić programy, strategie i plany branżowe szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, powstałe po uchwaleniu aktualnie obowiązującego Programu.

Forma dokumentu musi odpowiadać Wytycznym do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Warszawa 2015 lub spodziewanej aktualizacji tego dokumentu.

Realizowane cele powinny być spójne z aktualnymi założeniami przyjętymi na szczeblu krajowym m. in. w:

- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 (dokument aktualnie poddawany konsultacjom);
- „Polityka energetyczna Polski do 2040 roku”(dokument aktualnie poddawany konsultacjom
- „Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności” - uwzględniono w niej takie cele jak: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrony i poprawy stanu środowiska, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego;
- Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” – w szczególności takie cele jak: zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (w tym gospodarowanie zasobami kopalin, wód, zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej), zapewnienie bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię (w tym wzrost rozproszonych znaczenia odnawialnych źródeł energii) oraz poprawę stanu środowiska (zapewnienie dostępu czystej wody, racjonalne gospodarowanie odpadami, ochrona powietrza, wspieranie i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych, promowanie zachowań ekologicznych);
- „Krajowym Programie Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)” – w którym głównym celem jest poprawa jakości życia mieszkańców kraju, uwzględniając przy tym ich zdrowie i środowisko;
- Program pt. „Czyste powietrze” –przyjęty w dniu 25 kwietnia 2017 r. przez Radę Ministrów rekomendacji Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów;
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 – który będzie obowiązywał do 2022 r. Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. W KPGO, oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, ujęto nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywicznie okresu do 2030 r. Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym.

Powyższe dokumenty poziomu krajowego uwzględniają zobowiązania międzynarodowe związane z wdrażaniem Dyrektyw Unii Europejskiej i są spójne ze wspólnotowymi dokumentami programowymi.

Do istotnych zagadnień wymagających uwzględnienia przy aktualizacji Programu Ochrony Środowiska jest analiza rekomendacji poszczególnych obszarów. Poniżej zamieszczono propozycje zmian do każdego z omawianych działów.

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego konieczne jest dalsze prowadzenie działań związanych z modernizacją dróg na terenie gminy. W aktualizacji Programu Ochrony Środowiska konieczne jest uwzględnienie działań monitorowanych, a realizowanych na obszarze gminy przez Starostwo Powiatowe, DSDiK oraz GDDKiA. Zaleca się również rozwój infrastruktury rowerowej, która jest alternatywnym wariantem transportu. Zadania realizowane w ramach ochrony powietrza atmosferycznego powinny być spójne z aktualizowaną Strategią rozwoju transportu. Cele szczegółowe strategii dotyczą między innymi stworzenia nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej oraz ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko oraz zwiększenie elektromobilności. Zaleca się również wdrożenie działań naprawczych określonych w Programie Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego oraz w Krajowym Programie Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030). Głównym celem KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców na terenie kraju, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe, zdefiniowane w KPOP dotyczą:

- osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2.5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia;
- osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Wśród kierunków działań, które pozwolą na osiągnięcie celów szczegółowych wyróżniono:

1. Podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie Partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza
2. Stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza
3. Włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi
4. Rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza
5. Rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza
6. Upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Zaleca się prowadzenie zadań związanych z rozwojem energii odnawialnej, zgodnie z przyjętym w POŚ 2017-2020 zadaniem tj. „budowa instalacji OZE na obiektach

użyteczności publicznej (mikroinstalacje)", ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania energii słonecznej. Zaleca się również kontynuację dotacji na zakup i montaż kolektorów słonecznych dla mieszkańców gminy, dzięki którym w okresie wiosenno-letnim podgrzewanie wody odbywa się bez konieczności opalania paliwem stałym bądź zmianę dotacji na budowę instalacji systemu fotowoltaicznego.

Zaleca się podejmowanie przedsięwzięć z zakresu termomodernizacji zarówno obiektów użyteczności publicznej, jak i budynków mieszkalnych. Pozwoli to na poprawę efektywności energetycznej oraz komfortu cieplnego budynku, a także może przyczynić się do obniżenia kosztów z tym związanych oraz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Redukcja zapotrzebowania na energię elektryczną może zostać osiągnięta dzięki zastąpieniu oświetlenia konwencjonalnego oświetleniem energooszczędnym. W poprzednim okresie sprawozdawczym Gmina Zgorzelec realizowała inwestycję pn. kompleksowa modernizacja oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetlenia drogowego na terenie Gminy Zgorzelec wraz z zapewnieniem finansowania", inwestycja ta przyczyniła się do ograniczenia zużycia energii elektrycznej, a co za tym idzie wpłynęła na poprawę efektywności energetycznej.

Niezbędny jest również wzrost świadomości oraz zainteresowania mieszkańców Gminy Zgorzelec w kwestiach dotyczących alternatywnych źródeł energii (samorząd już teraz udziela dotacji do zakupu kolektorów słonecznych) oraz korzyści z nich płynących. Istotne jest także bezwzględne przestrzeganie zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych.

W zakresie zagrożenia hałasem konieczne jest prowadzenie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu regularnej kontroli poziomu hałasu. Ponadto zaleca się także realizację działań związanych z ograniczeniem hałasu komunikacyjnego, poprzez stosowanie tzw. „cichych” nawierzchni drogowych oraz dążenie do poprawy płynności ruchu. Rekomenduje się wprowadzenie do wszystkich nowych i zmienianych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed hałasem z wyznaczeniem obszarów ograniczonego użytkowania wokół głównych dróg i linii kolejowych. Proponuje się również podejmowanie prac związanych z nasadzeniami drzew i krzewów wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

W zakresie pól elektromagnetycznych konieczne jest prowadzenie badań przez IOŚ związanych z pomiarem oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Zgorzelec.

W zakresie gospodarowania wodami zaleca się dalsze prowadzenie działań związanych z modernizacją oraz odbudową systemów melioracyjnych. Duże znaczenie odgrywa także podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, poprzez propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody. Niezbędna jest również kontynuacja prac związanych z modernizacją sieci wodociągowej, w celu zapewnienia wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody pitnej oraz zmniejszenia strat wody w systemach przesyłowych.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej rekomendowane są dalsze prace związane z rozbudową i modernizacją sieci wodociągowej oraz budową i modernizacją sieci kanalizacyjnej na terenie gminy. Zaleca się również prowadzenie dalszej ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz dążenie do wyeliminowania nieszczelnych zbiorników bezodpływowych na terenie gminy.

W zakresie gleb zaleca się prowadzenie badań gleby i ziemi oraz monitorowanie ich stanu, a także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie zanieczyszczeniu gleby w efekcie prowadzonej działalności inwestycyjnej. Zaleca się

dalszą edukację rolników zgodną z zasadami ochrony środowiska. Sugeruje się prowadzenie właściwej polityki dotyczącej zalesiania gruntów nieprzydatnych rolniczo oraz realizację zadań chroniących glebę przed negatywnym wpływem transportu i infrastruktury transportowej. W ramach działań podjętych w celu ochrony powierzchni ziemi ważne jest racjonalne zużycie nawozów organicznych i mineralnych oraz wdrażanie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.

W zakresie gospodarki odpadami rekomenduje się kontynuować sprawozdawczość z tego zakresu uwzględniając „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zgorzelec na lata 2008-2032”.

Zakres corocznie przygotowywanych analiz musi wprost odpowiadać wymaganiom ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 888 z późn. zm.) są wymagania wyrażone art. 3 ust. 2 pkt 10 wzmiankowanej ustawy.

Bardzo istotne jest dostosowanie gminnego systemu gospodarki odpadami do uchwalonej w lipcu 2019 r. a długo oczekiwanej nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (prace nad nowelizacją trwały niemal rok gdyż projekt nowelizacji był publikowany już 28 sierpnia 2018) - nowelizacja weszła w życie 6 września 2019 r.

W zakresie zasobów przyrodniczych konieczne jest podejmowanie działań związanych z ochroną terenów cennych przyrodniczo. Ważnym elementem jest również podnoszenie świadomości ekologicznej, skutkującej kształtowaniem w mieszkańcach poczucia odpowiedzialności za stan przyrody. Zadania przedstawione w Programie Ochrony Środowiska powinny prowadzić do osiągnięcia celów zawartych m. in. w Programie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Planie działań na lata 2015-2020, którego głównym celem jest „Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju”.

W zakresie zagrożenia poważnymi awariami konieczna jest edukacja społeczeństwa w związku z możliwością wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych.

W zakresie edukacji ekologicznej zaleca się prowadzenie dalszych działań prowadzących do zwiększenia świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Ważne są również działania edukacyjne realizowane na terenie gminy związane z ograniczeniem niskiej emisji. Samorząd powinien w dalszym ciągu współpracować z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi oraz instytucjami, w związku z organizacją akcji edukacyjnych. Natomiast w zakresie odpowiedzialności za szkody w środowisku zaleca się podjęcie działań związanych z podnoszeniem świadomości zarówno pracowników administracji jak i wszystkich korzystających ze środowiska, a w szczególności nadzorowanie nad realizacją inwestycji samorządowych. Należy również podnosić świadomość ekologiczną mieszkańców na temat skutków niekorzystnych warunków higieniczno-sanitarnych. W tym celu zaleca się prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zagrożenia sanitarnego związanego z występowaniem na terenie gminy, a w szczególności w miejscach publicznie dostępnych i na placach zabaw odchodów zwierzęcych.

6 Podsumowanie

Niniejszy Raport dotyczy realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Zgorzelec na lata 2019-2020.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2021 poz. 1973) nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy Raportu, przyjęto zatem za główny cel niniejszego opracowania analizę realizacji przyjętych priorytetów i celów ekologicznych w odniesieniu do stanu środowiska faktycznego i prawnego.

Raport nie charakteryzuje zmian stanu środowiska a jedynie odnosi się do dwuletniego okresu realizacji celów i zadań, określonych w Programie ochrony środowiska na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024. Nie jest pełnym i jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji ze względu na konieczność aktualizacji przyjętego systemu monitorowania wdrożenia Programu.

Struktura oceny składa się z trzech komponentów. Jako najistotniejszy jest oceniany cel środowiskowy, następnie zadanie związane z realizacją celu oraz na końcu oczekiwany efekt. Ten ostatni charakteryzowany jest w sposób ilościowy (jeżeli jest to możliwe) bądź jakościowy. W przypadku oceny jakościowej odnoszono się do samego faktu realizacji zadania, uzyskiwania oczekiwanego efektu oraz do sposobu monitorowania uzyskiwanego efektu.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie gminy oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez gminy i podmioty gospodarcze. Miarodajna ocena efektów realizacji Programów ochrony środowiska dla gminy będzie możliwa dopiero w dłuższej perspektywie czasowej. Analizowany okres nie pozwolił w wielu przypadkach na określenie tendencji zmian. Tym bardziej, że w roku 2020 na terenie całego kraju wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego. Od końca marca stan epidemii związany był ze zwalczaniem COVID-19. W związku z powyższym pojawił się szereg ograniczeń w życiu społecznym oraz w funkcjonowaniu instytucji w tym m. in. instytucji kultury, stowarzyszeń, klubów sportowych, placówek oświatowych. Jednocześnie zwiększyło się wykorzystanie usług elektronicznych. Sytuacja epidemiologiczna wymusiła również dodatkowe niezaplanowane wydatki oraz uszczuplenia dochodów gminy, które wpłynęły na decyzję co do rezygnacji z zaplanowanych przez jednostki zadań. Zawieszenie zajęć w placówkach oświatowo-wychowawczych, zakaz organizowania zajęć i imprez plenerowych spowodowało poszukiwanie alternatywnych form zapewnienia dostępu do świata kultury i kontaktów społecznych. Wiele zajęć i spotkań odbywało się głównie poprzez kanały internetowe lub w okresach luzowania obostrzeń z zachowaniem szczególnych procedur i reżimu sanitarnego.

Nie zaobserwowano pogorszenia się stanu środowiska na terenie gminy, lecz nie odnotowano także znaczących efektów jego poprawy.

Dobór mierników powinien być dostosowany do możliwości sprawozdawczości prowadzonej w trybie informacji publicznej bądź informacji o środowisku.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim możliwości finansowe, niedostateczne środki własne, mogące stanowić wkład własny w pozyskiwanych środkach finansowych z Unii Europejskiej, także przedłużające się procedury administracyjne i przetargowe.

do Uchwały Nr 283/22
Rady Gminy Zgorzelec
z dnia 17 lutego 2022 roku

Zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.), polityka ochrony środowiska jest prowadzona za pomocą gminnych programów ochrony środowiska.

W myśl art. 17 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, z których zgodnie z art. 18 ust. 2, organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy.